Тэлепраграма з 25 па 31 снежня

*На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...*
Якуб КОЛАС

Народная Воля

№ 101 (4250)

22 снежня 2017 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

100 РАДКОЎ МІХАСЯ СКОБЛЫ

Хто баіцца, у таго ўваччу дваіцца

Прызнацца, я такога не чакаў – штодзень пошта прыносіць у рэдакцыю "Народнай Волі" стос лістоў. Пераважна праблемных – людзі пішуць пра ўсё большую кватэрную плату, якую ледзь-ледзь удаецца наскрэбці з мізэрнай пенсіі, пра адсутнасць дзіцячых пляцовак у дварах і непрыхаваныя "каруселі" на выбарчых участках, пра несправядлівасць судовых выракаў і абмен пашпартоў…

Здавалася б, ёсць выканкамы, сельсаветы і жэсы, дзе наведнікаў ледзь не з хлебам-соллю павінна сустракаць "адно акно" і г.д. Але многія людзі ўсё роўна звяртаюцца ў газету, для іх "Народная Воля" – і выканкам, і сельсавет, і жэс, і загс, і бюро даведак, і адразу штук пяць міністэрстваў.

Вось і нядаўна рэдакцыя атрымала ліст ад адной пенсіянеркі. Пенсіі на пражыццё не хапала, і яна, падшукаўшы кватарантаў, пераехала са сваёй аднапакаёўкі да дачкі. Прычым камунальныя плацяжы засталіся за гаспадыняй. Якое ж было яе здзіўленне, калі ў чарговай плацежцы яна пабачыла суму 390 рублёў – калі нават усю пенсію аддаць, дык і то не хопіць. Жанчына звярнулася ў разлікова-даведачны цэнтр, дзе ёй патлумачылі, што паводле прынятага нядаўна закона за ацяпленне здаванай унаймы кватэры бярэцца плата ў шасцікратным (!) памеры. Такім чынам атрымалася як у той прыказцы: што зарабіў, тое і сцерабіў.

Здавалася б, пенсіянерка – не прадпрымальнік-спрытнюга, які ў розны час панабудоўваў кватэр і цяпер загарае круглы год на Канарах, атрымліваючы прыбыткі ад арандатараў. Жанчына здала сваю адзіную кватэру, каб выжыць. Каб мець нейкі дадатак да пенсіі ды не вохкаць над цэннікамі ў краме і аптэцы. Але для дзяржавы няма розніцы, домаўласнік вы ці нямоглы пенсіянер. З усіх спагнанне аднолькавае. Як кажуць у народзе, хто арэ, хто баранує – усіх доля параўнуе. Каб жа доля параўняла і пенсіі – тых, хто сёння ледзь выжывае, і тых, хто такія разумныя законы прымае! Тут, відаць, мы ўраўнілаўкі не прычакаем ніколі.

Але найбольш мяне ўразіў у лісце пенсіянеркі подпіс. Дакладней, яго адсутнасць: "*Адраса не пішу і прозвішча таксама. Баюся. Н.І.*" І вось гэтае *"баюся"* гучыць як дыягназ. Каго і чаго вы баіцеся, шаноўная Н.І.? Таго разлікова-даведачнага цэнтра, які прысылае вам плацежкі? Суседкі, якая, пазайздросціўшы вашаму прыработку, паб'е вокны ў здаванай кватэры? Рэдактара "Народнай Волі", да якога вы тым не менш звяртаецеся як да апошняй інстанцыі?

Дарэчы, не толькі пенсіянерка Н.І. з-за незразумелай боязі даслала нам фактычна ананімку. Бязадрасныя і бясподпісныя лісты ў рэдакцыйнай пошце – не рэдкасць. А раптам, а хтосьці, а штосьці, а камусьці…

Мы сталі баяцца ўсяго. Мы баімся праслухоўвання – я ледзь не штодня чую ў слухаўцы: "Гэта не тэлефонная размова". Мы баімся скарыстацца дадзеным нам канстытуцыйным правам размаўляць па-беларуску паўсюль, у тым ліку ў рознага кшталту дзяржустановах. Мы баімся самага дробнага начальніка, не кажучы ўжо пра начальніка вярхоўнага, якога гатовы надзяліць непагрэшнасцю Папы Рымскага, калі ён выступае ex cathedra. Мы баімся прызнацца сабе, што мы – баязлівыя. За сем прамінулых гадоў я прачытаў дзясяткі тэкстаў пра гераічную Плошчу-2010, пра тое, як "дзясяткі тысяч пратэстоўцаў выйшлі, не пабаяліся" і г.д. Насамрэч усе тыя тысячы замаўчалі, калі пачаліся суды над найбольш актыўнымі…

Можна патлумачыць назапашаны ў нашай крыві страх стагоддзямі падняволенага існавання, 1937-м годам, які пакінуў на нашай зямлі вечны напамін пра сябе – Курапаты. Рацыя тут ёсць. Але як чалавек мусіць па кроплі выціскаць з сябе раба, так і мы павінны выціскаць з сябе ген страху. Бо ён мае здольнасць самаразмнажацца ў нашай запалоханай душы. Як тая бяскрыўдная снежка, што калілася з гары і неўзабаве бязлітаснай лавінай накрыла цэлую вёску.

Нядаўна я ўключыў БТ і пабачыў на экране знаёмага пісьменніка, які без відавочных падказак вядоўцы, самахоць расказваў пра тое, як сітуацыя дзвюхмоўя спрыяе росквіту беларускай літаратуры, якая, дзякуючы клопату дзяржавы, існуе ледзь не ў аранжарэйных умовах. Праз два дні сустрэў таго знаёмца ў сталічнай кнігарні "Светач". Моўчкі ўзяў яго за рукаў і завёў у закутак, дзе стаялі некалькі стэлажоў з беларускімі кнігамі – у атачэнні сотняў (!) стэлажоў з рускамоўнай літаратурай. "Гэта росквіт?" – пытаюся. "Што ты ад мяне хочаш, я ж працую ў дзяржустанове".

Дзяржслужба стала ў нас апраўданнем хлусні. Так атрымліваецца.

У Максіма Гарэцкага ёсць апавяданне пад назвай "Дурны настаўнік". Там настаўніка-атэіста вясковыя падшыванцы дражняць: "Плюнь на царкву – дам бублік". І той пляваў, і атрымліваў "бублік". Сёння падобных "настаўнікаў", якія з-за боязі не атрымаць свой "бублік" гатовы назваць чорнае белым, а рыдлёўку далакопа – рыштункам клапатлівага садоўніка, у нас хоць адбаўляй.

У 1942 годзе ў пражскую кватэру Ларысы Геніюш заявіліся два нямецкія афіцэры і прапанавалі propagande machen (рабіць прапаганду). Паэтка рашуча выгнала іх прэч, рызыкуючы трапіць у канцлагер. Чым сёння рызыкуюць "майстры пяра" на дзяржслужбе? Дабрабытам? Месцам у чарзе да варштата Скарыны? Пагадзіцеся, Асвенцым і квартальная прэмія – рэчы несувымерныя.

Прырода беларускага страху выдатна паказана ў аповесці Уладзіміра Караткевіча "Дзікае паляванне караля Стаха" (невыпадкова *Стах* і *страх* успрымаюцца як словы-блізняты, як сэнсавыя сінонімы). Памятаеце – палац Яноўскіх пасярод балота (мы ж – людзі на балоце), з якога па начах прыходзіць дзікае паляванне. І ўся ваколіца да здранцвення запалохана тым Стахам-страхам. Але нездарма кажуць: хто баіцца, у таго ўваччу дваіцца. Насамрэч, грозная кавалькада таго палявання аказалася зборняй пудзілаў, якімі ўмела маніпуляваў адзін (сам баязлівы) чалавек.

Тое дзікае паляванне скача па Беларусі і дагэтуль. Дзесьці дарогу яму мосціць улада (застрашанымі кіраваць прасцей), але часцей тыя збуцвелыя пудзілы "падсаджваем на коней" мы самі. Каб потым чуць пад вокнамі страхотлівы тупат і прасіць дапамогі – ці то ў нейкага сучаснага бясстрашнага пана Беларэцкага, ці то ў рэдакцыі "Народнай Волі", ці то ў Дзеда Мароза, які стукне аб падлогу чарадзейным посахам – і растануць сняжынкамі на шыбе ўсе нашы праблемы.

Не растануць. Трэба самім навучыцца іх вырашаць – без боязі і спадзявання на памочніка-збаўцу. Паўтараючы, як прышчэпку ад страху, народную мудрасць: хто баіцца, у таго ўваччу дваіцца.

СРАВНИМ!

Белорусский Geely или?..

Один из белорусских дилеров компания «Лакшери Моторс плюс» озвучила цены на флагманский автомобиль Geely Atlas белорусской сборки. Как рассказал директор компании **Павел Садовников**, новый автомобиль в базовой комплектации Standart будет стоить 35.200 рублей, в комплектации Comfort – 39.700 рублей, в топовой комплектации Flagship – 52.600 рублей.

Ресурс Naviny.by сравнил цены на белорусское авто с ценами конкурентов.

ПАЗІЦЫЯ

Беларусь галасавала супраць рэзалюцыі ААН па сітуацыі з правамі чалавека ў Крыме

Генеральная Асамблея ААН 19 снежня прыняла рэзалюцыю "Сітуацыя з правамі чалавека ў акупаванай Аўтаномнай Рэспубліцы Крым і горадзе Севастопаль (Украіна)". За яе прагаласавалі 70 краін, супраць – 26, устрымаліся – 76. Супраць рэзалюцыі галасавалі Беларусь, Бурундзі, Балівія, Сірыя, Зімбабвэ, Венесуэла і іншыя краіны, піша Радыё Свабода.

У дакуменце ўтрымліваецца патрабаванне да Расіі выканаць часовыя меры рэкамендацый Міжнароднага суда ААН: адмяніць забарону на дзейнасць Меджліса крымскататарскага народа і забяспечыць магчымасць навучання на ўкраінскай і крымскататарскай мовах у Крыме.

Міжнародныя арганізацыі прызналі анексію Крыма незаконнай і асудзілі дзеянні Расіі. Краіны Захаду ўвялі шэраг эканамічных санкцый.

Расія адмаўляе акупацыю паўвострава і называе гэта «аднаўленнем гістарычнай справядлівасці».

АФІЦЫЙНА

«Беларусь заўсёды супраць любых краінавых рэзалюцый»

Як вядома, дэпутат Вярхоўнай Рады Рэфат Чубараў пасля галасавання Генеральнай Асамблеі ААН па рэзалюцыі "Сітуацыя з правамі чалавека ў акупаванай Аўтаномнай Рэспубліцы Крым і горадзе Севастопаль (Украіна)" прапанаваў пашукаць замену Мінску ў перамовах па сітуацыі ва Украіне. Раней з крытыкай пазіцыі Беларусі выступіла прадстаўнік Украіны ў гуманітарнай падгрупе Ірына Герашчанка.

Начальнік аддзела прэс-службы МЗС Беларусі **Андрэй Шупляк** пракаментаваў заяву ўкраінскіх палітыкаў аб галасаванні Беларусі:

– Беларусь заўсёды галасавала супраць любых краінавых рэзалюцый. Гэта наша прынцыповая пазіцыя. Мы на ўласным вопыце ведаем, што такое спробы штучнай палітызацыі, раздзімання праблем, якіх рэальна няма ў грамадстве і дзяржаве. Больш за тое, мы лічым, што Генеральная Асамблея ААН не месца для абмеркавання і прыняцця падобных краінавых дакументаў.

Менавіта таму мы ў свой час прапанавалі ўвогуле зняць з галасавання ў ААН увесь пакет краінавых рэзалюцый. На жаль, гэтая прапанова не прайшла, і ў дадатак да ўсяго мы падпалі пад астракізм з боку некаторых уладных асоб.

Галасаванне супраць краінавых рэзалюцый не ёсць сведчанне нячуласці Беларусі да заклапочанасці іх ініцыятараў. Наша галасаванне супраць гэтага інструмента – спроба прыцягнуць увагу не толькі да яго неэфектыўнасці, але і да яго разбуральнасці. Без настойлівага пошуку шляхоў і магчымасцяў да збліжэння пазіцый па-за рамкамі абвінаваўчых рэзалюцый рашэння існых праблем не знайсці.

ЧУЛІ?

Вучоным, якія паказваюць вынікі, змогуць павысіць зарплату ў тры разы

Аб гэтым паведаміў учора журналістам старшыня Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук **Уладзімір Гусакоў** пасля нарады ў прэзідэнта Беларусі **Аляксандра Лукашэнкі**. *"Бюджэтныя арганізацыі даволі абмежаваны ў павышэнні заработнай платы, надбавак вучоным. Цяпер мы будзем мець магчымасць значна, да 300 працэнтаў, павышаць заработную плату вучоным: дактарам навук, прафесарам, старшым навуковым супрацоўнікам, вядучым навуковым супрацоўнікам"*, – сказаў Уладзімір Гусакоў.

Разам з тым ён звярнуў увагу, што павышаць зарплату будуць не ўсім пагалоўна, а тым вучоным, якія дасягнулі канкрэтных вынікаў у сваёй дзейнасці. *"Вучоныя саветы ў інстытутах, Прэзідыум Акадэміі навук будуць разглядаць гэтыя пытанні і прымаць рашэнні па павышэнні зарплаты. Але абавязкова павінны быць вынікі работы, іх укараненне і продаж найноўшай інавацыйнай прадукцыі"*, – падкрэсліў кіраўнік НАН.

(БЕЛТА.)

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

*Як марыш здаўна
Пра лепшую долю,
Падпісвайся **НА**
"Народную Волю"!*

**Уладзімір НЯКЛЯЕЎ,
лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.**

***

Падпісацца на "Народную Волю" на першую палову 2018 года можна яшчэ сёння, заўтра і ў аўторак, 26 снежня. Не спазніцеся! Наша сіла – у сяброўстве з Вамі, шаноўныя чытачы! Разам будзем змагацца за лепшае жыццё!

УСМЕШКА МАСТАКА

Малюнак Ірыны ПУСТАВАЛАВАЙ.

З Літвы праз Беларусь у адной фуры везлі кармавыя дабаўкі для свіней і гашыш

Віцебская мытня затрымала 355,5 кілаграма гашышу. Наркотык вёз на фуры DAF праз пункт пропуску «Урбаны» грамадзянін Літвы. Згодна з дакументам, аўтапоезд вёз кармавыя дабаўкі для свіней.

– Аўтапоезд праверылі з дапамогай інспекцыйна-надглядната комплексу, сканаграма паказала, што ў пярэдняй частцы грузавога адсека абсталявана фальшсценка, – распавялі ў прэс-групе Віцебскай мытні. – Потым прычэп абследавалі кінолагі, і службовы сабака таксама адрэагаваў на наяўнасць у аўтамабілі падазронага грузу.

Калі пярэднюю сценку паўпрычэпа-рэфрыжэратара разабралі, знайшлі 92 брыкеты з шэра-зялёным рэчывам расліннага паходжання. Эксперты даследавалі знаходку і выявілі, што гэта гашыш – небяспечны наркотык. З пачатку года гэта самая буйная партыя гашышу, якую спрабавалі ўвезці ў ЕАЭС.

Кіроўцу затрымалі, у дачыненні да яго распачата крымінальная справа па ч.2 арт.328-1 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь. Гашыш мытнікі канфіскавалі.

СА СВЯТАМ!

Маральная сіла народа павінна стаць дамінуючым азімутам нашай дзейнасці

(З Пастырскага паслання арцыбіскупа Тадэвуша Кандрусевіча на Божае Нараджэнне 2017)

«Дзіця нарадзілася нам; Сын дадзены нам; і ўлада спачыла на плячах у Яго, і дадуць імя Яму: Цудоўны Дарадчык, Бог Моцны, Спрадвечны Айцец, Князь Спакою» (Іс 9, 6). Гэтымі словамі прарок Ісая абвяшчае нараджэнне доўга чаканага Збаўцы як караля сусвету…

Свята Божага Нараджэння – гэта свята жыцця. У той жа час мы з'яўляемся сведкамі ўкаранення культуры смерці. Гэта найперш практыка забойства ва ўлонні маці ненароджанага жыцця, якая ўзаконена, распаўсюджваецца і вядзе да пагаршэння дэмаграфічнай сітуацыі з усімі вынікаючымі з гэтага негатыўнымі наступствамі. Да яе далучаецца ўсё яшчэ не вырашаная праблема смяротнага пакарання.

Усё гэта заклікае ўсіх нас, найперш бацькоў, урачоў і заканадаўцаў, дазволіць быць перамененымі бязмежнай Божай любоўю, якую мы сёння святкуем і якая вядзе да таямніцы жыцця як самага каштоўнага Божага дару.

Касцёл цвёрда стаіць на пазіцыях абароны жыцця ад яго зачацця аж да натуральнай смерці. Таму аборт з'яўляецца злачынствам супраць Божага дару жыцця, а смяротнае пакаранне непрымальным. Папа Францішак вучыць, што смяротнае пакаранне з'яўляецца знявагай недатыкальнасці жыцця і чалавечай годнасці. Божы закон «Не забівай» з'яўляецца абсалютным у адносінах як да нявінных, так і да вінаватых

Паводле Пантыфіка, смяротнае пакаранне з'яўляецца пройгрышам прававой дзяржавы, бо ў імя справядлівасці абавязвае да забойства. Акрамя гэтага, чалавечая сістэма правасуддзя не з'яўляецца дасканалай і можа памыляцца…

Сёлета гісторыя ўзгадвае 100-годдзе Кастрычніцкай рэвалюцыі, якая дала пачатак нябачанаму ў існаванні чалавецтва пераследу веры, адмовы ад маральных каштоўнасцяў і будаванню новай бязбожнай цывілізацыі. Што з гэтага выйшла, мы добра ведаем.

Ганенні на хрысціянства працягваюцца як у традыцыйных, так і ў новых, нават узаконеных, формах. … Свет імкнецца мінімізаваць уплыў рэлігіі на грамадскае жыццё. Аднак гісторыя ганенняў на Касцёл у Савецкім Саюзе сведчыць аб тым, што хаця можна абмежаваць людзей у практыцы іх веры, аднак яе нельга выключыць з жыцця і раней ці пазней яна адраджаецца, аб чым сведчыць ажыццяўленне фацімскіх аб'яўленняў, 100-годдзе якіх мы таксама ўспамінаем сёлета.

Маргіналізацыя рэлігіі ў публічнай сферы жыцця – гэта не прыкмета прагрэсу, але знак духоўнай дэградацыі.

З мэтай пазбегнуць такіх і падобных праблем мы павінны імкнуцца да стварэння моцнай хрысціянскай культуры ў нашых сем'ях, асяроддзі і ўсёй беларускай нацыі. Маральная сіла народа павінна стаць дамінуючым азімутам нашай дзейнасці. Пры гэтым трэба памятаць аб тым, што захаванне этычных прынцыпаў служыць дабру грамадства, а еўрапейскую цывілізацыю і яе гуманізм стварае Евангелле, а не парламенцкая большасць.

Дарагія браты і сёстры, людзі добрай волі!

Сардэчна віншую вас з радасным і збаўчым святам Нараджэння Хрыстова! Святам любові, жыцця, святла і надзеі!

Віншую ўсіх людзей добрай волі!

Жадаю вам, каб Езус сваёй ласкай штодзённа нараджаўся ў вашых сэрцах!

Няхай Каляды і надыходзячы Новы 2018 год будуць напоўнены духоўнай радасцю і Хрыстовым супакоем! Ты ж, наша Радзіма Беларусь, беражы Божы дар жыцця, умацоўвай узаемную любоў, не гасі святла Бэтлеемскай зоркі, каб быць шчаслівай і магутнай.

Народная Воля http://www.nv-online.info 22 СНЕЖНЯ 2017 г.

АКТУАЛЬНЫЯ НАТАТКІ

Галіна КАРЖАНЕЎСКАЯ, пісьменніца

ІМІТАЦЫЯ

(Заканчэнне. Пачатак у №100.)

Апошнія па часе – выбары ў парламент мінулага года. Класны пакой заліты верасенёўскім сонцам. Сярод назіральнікаў большасць "псеўда", гэта, ілы, абслуга камісій. Яны займаюцца хто чым: пішуць характарыстыкі на вучняў, афармляюць праязныя, гуляюць у электронныя гульні… Адным словам, проста адбываюць павіннасць. Пры неабходнасці крамзолюць "цыдулкі" ў адказ на нашы законныя патрабаванні або дзеянні.

Кабінет упрыгожаны, вучыльні, прыбраныя, як на свята, з пацеркамі, на абцасах. Яшчэ няма падстаў для канфрантацыі. І гаспадары, і госці стараюцца быць прыязнымі, перакідваюцца рэплікамі і жартамі. Між тым у нас розныя задачы: у іх – каб усё было шыта-крыта і так, як загадала начальства, у нас – выявіць і выцягнуць на белы свет малыя і вялікія махінацыі.

З цікавасцю назіраю за гараджанамі. Актыўней за іншых удзельнічаюць інтэрнатаўскія. Шмыбуюць сем'ямі і падсаджваюць да скрыняў дзяцей, каб тыя ўкідвалі бюлетэнь. Камісія расчульваецца. Прыбягала камендант з вуліцы Альшэўскага і патрабавала даць звесткі, як галасуюць яе падапечныя: "Павінна ж я нешта ведаць, што яна тут была". Адны выбаршчыкі свой лісток складваюць удвая, другія дзвюма рукамі спрабуюць упіхнуць у шчыліну выпрастаны ліст. Вось незадача: шчыліны савецкіх урнаў (так іх звалі раней) не разлічаны на памер А-4! Мужык з сінюшным тварам, не здолеўшы справіцца, залазіць усіх прысутных мацюкамі.

Прыкрая замінка з лісткамі наводзіць на думку, што ў нашай выбарчай сістэме састарэла ўсё: заканадаўства, прынцыпы фарміравання камісій, дапатопныя драўляныя скрыні, ненадзейныя пластыкавыя пячаткі, груваздкія завешаныя кабіны… Хлапчук гадоў пяці, абследаваўшы кабіну, выйшаў і гучна абвясціў: "Здесь как в ловушке!" Вуснамі дзіцяці прамаўляе ісціна. Мы – і прыхільнікі рэжыму, і яго апаненты – трапілі ў змрочную і цесную пастку, дзе жыць можна, але няма прагрэсу, маральнасці і павагі да чалавека. Выбарчая кампанія, дзе вынік прадвызначаны, губляе не толькі інтрыгу, але і сэнс. Было б сумленней і танней не гуляць у дэмакратыю, а прызначаць і кішэнную "палатку", і бяспраўныя Саветы. Напрошваецца аналогія з кіназдымкамі любоўных сцэн: ложак, пацалункі, позы, стогны, а побач сафіты, камеры і рэжысёр на ўзвышэнні. Так і з нашымі гора-выбарамі. Стварающы камісіі, звяраюць спісы, збіраюць подпісы, міліцыя складае графікі дзяжурстваў… А што на выхадзе? Ніякага задавальнення!

Вось чаму адбывацца пад назвай "выбары" многія цярпець не могуць. "Не пайду! Не хачу! Не буду!" На раёнах, дзе людзі больш пакорлівы, і загадаць лягчэй, і прыпісваць ніхто не замінае. На ўсіх апошніх выбарах сярэдняя яўка па сталіцы, паводле нашых падлікаў, не дасягала 50 працэнтаў. На мінулых парламенцкіх было нават горш. Вынікі назірання на ўчастках некаторых мінскіх акруг: Аўтазаводская акруга №92 – 40,3%, Чкалаўская №96 – 40,5%, Дамброўская №103 – 39,5%, Усходняя №107 – 43%, Каліноўская №108 – 32,2% (дадзеныя прадастаўлены незалежнай кампаніяй "Права выбару".) Мы разумеем, што азначаюць такія паказчыкі: калі ім верыць, то па сутнасці, знішчаны сам інстытут выбараў. Ад іх засталася пустая абалонка. Чаго добрага, на ўчастках хутка людзей пачнуць зганяць якім-небудзь спецназам… Шкада старых, якія, кульгаючы, з чыстым сэрцам з'яўляюцца "аддаць голас" і не падазраюць, што з гэтым голасам зробяць "правераныя людзі". Яны пашамацяць паперкамі, раскладуць невядома за каго, потым хуценька спакуюць і звязуць. Ніводзін з кандыдатаў – праўладны або ад дэмакратычнай апазіцыі – не будзе ведаць свайго сапраўднага рэйтынгу. То бок рэальнай колькасці галасоў, за яго аддадзеных. Гэта, я лічу, нават не фальсіфікацыя, гэта імітацыя выбараў, арганізаваная на падатак тых самых абсурдных грамадзян.

Што камісіі ў мінулым годзе павярнуліся да назіральнікаў тварам, лічыцца ледзьве не прарывам у айчынным выбарчым працэсе. Усё астатняе было знаёмым. На ўчастак на Адзінцова я выправілася на замену, перад самым адкрыццём і стрэсавай дзеяй – падлікам (дзве загадзя выдаленыя каляжанкі сіратліва туліліся ў калідоры). Я прадставіцца не паспела, як лысы, з вайсковай выпраўкай мужчына назваў мяне чужым імем і заявіў: "Нам з вамі няма пра што размаўляць". Ён і надалей называў мяне то Святланай Пятроўнай, то Людмілай Міхалаўнай, хаміў кандыдатцы Вользе Кавальковай, блытаў канчатковыя лічбы… І, канечне ж, пракалоўся. Перад кожным з шасці членаў камісіі ляжала па адным стосе (па ліку кандыдатаў на акрузе). Акцёры з іх ніякія, нават вуснамі не варушылі. Пры агалошванні вынікаў аказалася, што 156 выбаршчыкаў зрабілі адзнаку ў графе "супраць усіх". Адкуль лічба? З якой столі? Сёмага стосу ніхто не складаў і не падлічваў.

Усё, здавалася б, па-ранейшаму, аднак адчула і новае ў настроях камісій: іх людзі выглядалі насцярожанымі, напятымі, як струны. Баяліся "лішніх вачэй", публічнага розгаласу? Ці, можа, былі яшчэ прычыны?

Вярталася я дамоў позна, не столькі стомленая, колькі спустошаная. З цяжкай душой. З навязлівым рытарычным пытаннем: "Чаму ў нас такое распасканае чалавецтва? Такі абыякавы люд? Няўжо так будзе вечна?" На скаргу, адасланую назаўтра, атрымала толькі першую адпіску.

***

Спытаеце: і для чаго ўсе гэтыя "мемуары"? Якія лічбы ні вывесцяць у пратаколе пасля афіцыйнага дня галасавання, назаўтра ўсё роўна ўстане сонца, празвіняць будзільнікі, на пустыя вуліцы выйдзе транспарт, а медсёстры ў палатах уключаць святло і раздадуць градуснікі. Свет не перавернецца ад таго, што ў адной асобна ўзятай краіне ўзаконена элементарнае жульніцтва падчас выбараў.

Тым не менш лічу абавязкам як сведка данесці да грамадскасці ступень заняпаду аднаго з дзяржаўных інстытутаў у Беларусі. Хачу таксама нагадаць простую ісціну: нават недасканалае выбарчае заканадаўства, якое мы маем, прадугледжвае ўсё ж *падлік* бюлетэняў. (Каб пазбегнуць маніпуляцый, у РФ, скажам, ужо ўведзена відэаназіранне.) І пасля сапраўдных, незафальшаваных выбараў (дайце верыць!) устане сонца, і Беларусь па-іншаму будзе выглядаць у цывілізаваным свеце.

ФАКТ

Амаль паўмільёна доляраў заплацілі ў казну мінскія безбілетнікі

І гэта статыстыка толькі за 11 месяцаў 2017 года.

– Лік аштрафаваных пасажыраў за студзень–лістапад перавысіў паказчык за такі ж перыяд мінулага года ў 4,8 раза, хаця было праверана менш рухомых адзінак, – *удакладніў у ходзе "Прамой лініі" генеральны дырэктар дзяржпрадпрыемства «Мінсктранс»* ***Лявонцій Папянок***. – Шмат у чым гэта вынік таго, што ўвялі відэарэгістратары, адмянілі форменныя камізэлькі на электратранспарце, задзейнічалі дружыннікаў і памянялі парадак прэміравання кантралёраў.

ЗАМЕСТ КАМЕНТАРЫЯ

«За кожную квітанцыю кантралёр мае працэнт»

Што значыць «памянялі парадак прэміравання кантралёраў», пра які казаў гендырэктар «Мінсктранса»? Можа, кантралёрам у сталіцы павялічылі заробкі?

Апошнія гады вакансіі кантралёраў грамадскага транспарту сярод самых незапатрабаваных у сталіцы. Хаця, калі паглядзець аб'явы на сайце прадпрыемства, то там паведамляецца, што сярэдні заробак кантралёра 620 рублёў. Пагадзіцеся, не самая горшая зарплата на сёння. Сярод патрабаванняў да прэтэндэнтаў: адукацыя не ніжэй агульнай сярэдняй, гатоўнасць працаваць пазменна, у тым ліку ў выхадныя і святочныя дні, а таксама здольнасць працаваць ва ўмовах аўдыё-відэакантролю. На работу кантралёра не бяруць пенсіянераў і

людзей, якія мелі праблемы з законам, у тым ліку і па адміністрацыйных справах.

– *Шмат у чым зарплата кантралёра залежыць ад яго матывацыі і жадання працаваць*, – кажуць у аддзеле кадраў КТУП "Агенцтва "Мінсктранс". – *Гарантавана кантралёру плацяць толькі аклад – 270 рублёў. Астатняе трэба зарабіць.*

– А як зарабіць? Выпісаць больш штрафаў?

– *Каб атрымаць прэмію да акладу, трэба ў дзень выпісваць адну квітанцыю. На працягу месяца павінен быць выпісаны 21 штраф. Калі адміністрацыйных спагнанняў кантралёр выпіша больш, то адпаведна і заробіць больш: за кожную квітанцыю ён мае працэнт. Ёсць кантралёры, якія ў месяц зарабляюць і 1000 рублёў, а ёсць, хто і 400 не можа выцягнуць.*

Сёння, паводле слоў супрацоўніцы аддзела кадраў, сталічныя кантралёры працуюць у дзве змены – з 6 раніцы і да 3 гадзін дня, а таксама з 13.00 і да 22.00. За 8-гадзінную змену кантралёр павінен праверыць агулам не менш за 40 аўтобусаў, тралейбусаў і трамваяў. Але, як у ходзе "Прамой лініі" адзначыў Лявонцій Папянок, для скарачэння колькасці безбілетнікаў працоўны графік кантралёраў хочуць змяніць. Пачынацца ён будзе ў 5 гадзін раніцы, а заканчвацца ў гадзіну ночы.

– *Гэта нязручнасці толькі для кантралёраў*, – кажуць у аддзеле кадраў. – *Да свайго працоўнага месца яны дабіраюцца самі, ніякага падвозу не прадугледжана. Таму, як правіла, кантралёры жывуць недалёка ад дыспетчарскіх станцый.*

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

БЕЛАРУСЬ–РАСІЯ

Не дамовіліся…

Расія і Беларусь не дамовіліся аб кошце імпарту электраэнергіі. З-за гэтага з 2018 года наша краіна адмаўляецца ад яе імпарту, заявіў у парламенце міністр энергетыкі Беларусі **Уладзімір Патупчык.**

«Мы скончылі перамовы з Расіяй», – адзначыў ён, дадаўшы, што па тых цэнах, якія прапануе Масква, Беларусь купляць электраэнергію не стане. *«Будзем уласнай выпрацоўкай замяшчаць»,* – дадаў Патупчык.

АФІЦЫЙНА

«Невялікія аб'ёмы будзем экспартаваць»

Беларусь не плануе масава перанакіроўваць пастаўкі сваіх нафтапрадуктаў з балтыйскіх партоў у расійскія. Пра гэта намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Уладзімір Сямашка заявіў журналістам у Палаце прадстаўнікоў.

Паводле яго слоў, праз расійскія парты Беларусь будзе экспартаваць невялікі аб'ём нафтапрадуктаў пры адсутнасці выдаткаў. *"Мы падпісалі, што невялікія аб'ёмы будзем экспартаваць, але пры абавязковай умове, што гэта будзе не накладна, каб эканоміка была аднолькавай"*, – падкрэсліў Сямашка.

Як адзначыў віцэ-прэм'ер, пры транспарціроўцы нафтапрадуктаў праз расійскія парты Беларусь нясе пэўныя выдаткі – каля 15–20 долараў на кожную тону. *"Мы гэта даказалі сваім калегам, яны зразумелі. Таму невялікія пілотныя пастаўкі будуць, але пры ўмове, што Беларусь нічога не страціць"*, – заявіў Сямашка.

Ён паведаміў, што ў першым паўгоддзі расійскія кампаніі перамясцілі праз Клайпеду каля 4,6 мільёна тон сваіх нафтапрадуктаў. *"Дык чаму нас прымушаюць сысці адтуль?"* – задаў пытанне віцэ-прэм'ер.

Таццяна КАРАВЯНКОВА,
БелаПАН.

ИСПЫТАНО НА СЕБЕ

НАД ПРОПАСТЬЮ ВО ЛЖИ,
или Как я искал работу

«Сторож на конкурсной основе». Так называлась статья, опубликованная в газете «Народная Воля» 20 июня 2017 года, в которой я рассказывал о перипетиях поиска работы в Минске. Есть официальное мнение о том, что безработицы у нас нет и кто хочет работать – тот найдет занятие по плечу. Остальное – «от ленивого».

Напомню информацию о себе: среднее техническое и два высших образования, знание английского языка, работа на ВВС, лицензия секьюрити-офицера (швейцарский банк UBS на Broad Street City of London), сертификат об окончании курса по психологии, социологии и политологии, а также «курс журналистского расследования в интернете» Болтон-колледжа в Бирмингеме.

Имея такой послужной список, я был уверен, что, вернувшись в Беларусь, найду себе применение! Но, как сейчас принято говорить, что-то пошло не так... В итоге пришлось умерить амбиции с сотрудника иностранной компании (не взяли) до начальника службы безопасности отеля «Мариотт» (не взяли), потом до секьюрити в гостинице «Пекин» (не взяли тоже), а затем до простого сторожа в офисном здании. Отбор на последнее место проходил на конкурсной основе (!), и там я «конкурс» не прошел. Хотя и продемонстрировал чудеса виртуозного владения метлой, и в скоростной выдаче ключей владельцам офисов мне среди других претендентов – в основном бабушек глубоко пенсионного возраста – просто не было равных. А фразу «Доброе утро, господа!» я воспроизводил на семи языках, что очень впечатляло посетителей этого офисного здания. Но работодателя мои познания в языках не впечатлили… Капризным оказался, однако!

Честно говоря, если почитать требования работодателей к кандидатам на рабочие места в Минске, можно подумать, что Минск – это подпольный центр Вселенной. Тут такие требования к кандидатам на рабочие места, что проще из рогатки застрелиться! Не в обиду будь сказано, однако если бы сам мэтр белорусской журналистики решился претендовать на вакансию журналиста в агентстве «Могилевич и К», то упал бы в обморок от требований, которые предъявляет эта «амеба белорусского медиарынка» к журналисту. И имя этим интернетным «амебам» – легион.

В общем, имея 20-летний стаж в белорусской журналистике и 11 лет работы на русскоязычные издания США, Канады, Великобритании и Германии, я оставил надежду получить работу в белорусских СМИ. Решил сфокусироваться на профессии охранника.

А для пущего эффекта зарегистрировался в центре занятости населения при Мингорисполкоме.

Скажу честно, я благодарен отделу обслуживания граждан №1. Но они ведь не волшебники и не могут переломить ситуацию в стране, где все вокруг врут. Вот, к примеру, чиновники негласно приказали всем предприятиям и прочим хозяйствующим субъектам в обязательном порядке (как сдача валюты в Нацбанк фирмами, торгующими на международном рынке) заявлять о якобы имеющихся вакансиях. Разорвись пополам, а обязан сообщить в Мингорисполком о том, что у тебя на предприятии есть вакансия. Поэтому теоретически у нас в стране нет и быть не может безработицы!

– Посмотрите, – говорит чиновник, – сколько вакансий! Идите и работайте! А то придумали себе разновидность «норвежской ходьбы» – «марши тунеядцев». У нас априори не может быть тунеядцев!

Параллельно власть приказывает всем хозяйствующим субъектам, чтобы минимальная заработная плата на предприятиях была не ниже 500 рублей! А это объективно нереально! Но с властью не поспоришь! Надо выполнять приказ главы государства! Помните, как в старом анекдоте: «Пулеметчик докладывает командиру о том, что боеприпасы кончились и обороняться нечем. А командир говорит: «Но ты ведь коммунист!» И… пулемет застрочил снова».

Так и в нашей истории с рабочими местами и минимальной зарплатой в 500 рублей… Ну невозможно совместить несовместимое, впихнуть невпихуемое! Не при наших, если «по чесноку», экономических реалиях! Но пулемет должен строчить! И он строчит! Белыми нитками…

Что делают работодатели: они объявляют на сайте Мингорисполкома о вакансии, чтобы создать картинку наличия свободных рабочих мест. Но когда я звоню, к примеру, и спрашиваю о трудоустройстве, мне отвечают, что вакансии нет или была, но уже занята.

На самом деле вакансия есть. Но, чтобы выполнить требования руководителя государства о минималке в 500 рублей, руководитель делит освободившуюся вакансию (и, разумеется, зарплату) между своими сотрудниками. Таким образом он подтягивает их зарплату к той, которую желает видеть власть. При этом работники выполняют работу за себя и «за того парня». Только так можно и «рыбку съесть и…власти угодить».

Кстати, это ответ на недоумение, которое недавно выразил Александр Лукашенко. Цитирую дословно: *«С одной стороны, зафиксировано создание 50 тысяч новых рабочих мест. Но есть данные статистики, по которым численность уволенных превысила количество принятых на работу на 43 тысячи человек».*

– На этот дисбаланс надлежит обратить очень пристальное внимание, – сказал А.Лукашенко.

Конечно, надо обратить! Вакансия вроде официально есть, но они не берут меня потому, что «дербанят» освободившуюся ставку между собой, чтобы выполнить ваш же приказ – обеспечить минималку на уровне 500 рублей! И ни шагу назад.

Все просто! Другого пути у них нет. Реально нет.

Захожу в службу занятости. При мне мой куратор звонит в ведомственную газетку какого-то исследовательского института с заумным названием, где точно есть вакансия, поскольку доподлинно известно, что одна из сотрудниц редакции ушла в декретный отпуск.

Однако на том конце провода отвечают:

– О чем вы говорите?! Вакансии нет! Кто вам сказал?

– Позвольте, но мне сообщил это сайт Мингорисполкома!

– Это ошибка, – отвечают.

На самом деле они давно разделили ставку ушедшей в декрет коллеги и таким образом увеличили себе зарплату до 500 рублей, как велел президент.

Хорошо: если нет вакансии, то сообщите в Мингорисполком о том, что вакансия уже занята и одним безработным стало меньше. Но они не сообщают. А зачем? Пусть висит вакансия... для статистики. Для лжестатистики! Таким образом создается иллюзия наличия вакантных мест на рынке труда. Повторяю: иллюзия!

Звоню на один известный минский завод. Там, по данным все того же горемычного сайта Мингорисполкома, есть вакансия корреспондента в заводской многотиражке.

– О чем вы говорите, какие вакансии! – отвечают мне. – Нет и никогда не было!

– Но, позвольте, на сайте Мингорисполкома значится, что имеется вакансия! – говорю. В ответ короткие гудки.

Гостелерадио объявляет о наличии 0,25 ставки редактора. Звоню.

Говорят: «Тут внутри коллектива на эти 0,25 ставки уже масса желающих».

Так какого… вы объявляете о вакансии?

– А потому, что нас заставляют, – следует честный ответ.

Вот оно что! Их всех заставляют выдавать желаемое за действительное. И они выдают… И президент верит. А народ терпит и молчит. Так и живем… Над пропастью во лжи.

Евгений СУЛЫГА.

СТАЛІЦА

Тарыфы на ваду и каналізацыю падвысяцца

Мінгарвыканкам устанавіў планава-разліковыя цэны на жыллёва-камунальныя паслугі на 2018 год. Адпаведнае рашэнне апублікавана на Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале.

Планава-разліковыя цэны ўплываюць на канчатковыя тарыфы, паводле якіх спажыўцы атрымліваюць паслугі ЖКГ. Устанаўліваюць іх мясцовыя выканкамы, і ў Мінску апошнім разам гэтыя цэны змянялі ў лютым 2017 года. Характэрна, што не на ўсе камунальныя паслугі цэны вырастуць са студзеня 2018 года. Не падаражэе, напрыклад, цеплазабеспячэнне. З новага года таксама вызначаны планава-разліковыя цэны па абыходжанні з камунальнымі адходамі: для дамоў без смеццеправода – 6,0055 рубля за 1 куб.метр, са смеццеправодам, які функцыянуе, – 7,743 за 1 куб.метр.

Як змяніліся планава-разліковыя цэны ў сталіцы?

Паслуга	Было (у рублях)	Будзе са студзеня 2018 года (у рублях)
Тэхнічнае абслугоўванне жылога дома (за кв.м агульнай плошчы жылога памяшкання ў месяц)	0,1155	0,1216
Тэхнічнае абслугоўванне ліфта (за аднаго чалавека ў месяц)	1,33	1,43
Цеплазабеспячэнне і гарачае водазабеспячэнне (за адну гігакалорыю)	98,78	98,78
Водазабеспячэнне (за 1 куб.м)	0,7638	0,8114
Водаадвядзенне (каналізацыя) (за 1 куб.м)	0,5103	0,5398

Ігар ЗАЛЕСКІ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 22 СНЕЖНЯ 2017 г.

СУД ДЫ СПРАВА

Андрэй ВАБІШЧЭВІЧ, жыхар Пінска:

«Спадзяюся, Міністэрства фінансаў знойдзе спосаб, як спагнаць гэтую суму з міліцыянераў…»

Учора Брэсцкі абласны суд адмовіў у задавальненні пратэсту пракурора Пінскай міжраённай пракуратуры **Руслана Краўчука** на рашэнне суда Пінскага раёна ад 30 кастрычніка. З пункту гледжання здаровага сэнсу, нічога асаблівага тут няма – звычайная практыка ў прававой дзяржаве. Але ў нашых рэаліях гэта амаль сенсацыя.

Пракурор Краўчук быў не згодны з рашэннем, які суд вынес па грамадзянскім іску жыхара Пінска **Андрэя Вабішчэвіча** аб кампенсацыі шкоды, прычыненай яму з-за неправамерных дзеянняў супрацоўнікаў Пінскага гарадскога аддзела ўнутраных спраў. Паводле рашэння суда, Вабішчэвічу павінны былі вярнуць грошы, якія ён выдаткаваў на паслугі адваката і аплату дзяржпошліны пры падачы іскавай заявы. Адвакат яму спатрэбіўся для яшчэ аднаго судовага працэсу, які па ініцыятыве Пінскага ГАУС адбыўся раней. У гэтым працэсе Вабішчэвіч даказаў, што супрацоўнікі міліцыі дзейнічалі ў дачыненні да яго незаконна, а калі называць рэчы сваімі імёнамі, то проста сфабрыкавалі пратакол, а потым яшчэ і лжэсведчылі.

Гэта гісторыя разгортвалася наступным чынам.

Яшчэ ў сакавіку, калі па ўсёй Беларусі пракаціліся пратэстныя акцыі "недармаедаў", Андрэя Вабішчэвіча затрымалі ў Пінску недалёка ад плошчы Леніна каля магазіна керамічнай пліткі. На плошчы ў той момант праходзіла акцыя пратэсту. Супрацоўнік ГАУС даставіў Вабішчэвіча ў аддзяленне міліцыі, але пазней яго адпусцілі без складання пратакола, заявіўшы, што гэта было не затрыманне, а просьба праехаць у ГАУС для высвятлення асобы. Пра інцыдэнт Андрэй Вабішчэвіч, напэўна, хутка забыўся б, але раптам яго зноў выклікалі ў аддзяленне. І цяпер ужо іншы супрацоўнік міліцыі прад'явіў Вабішчэвічу пратакол, з якога вынікала, што Андрэй браў удзел у несанкцыянаваным масавым мерапрыемстве, што пацвярджаецца паказаннямі двух сведак, і яго за гэта будуць судзіць.

Але ў судзе Вабішчэвіч змог даказаць, што ў пазначаны ў пратаколе час не мог знаходзіцца на плошчы Леніна сярод пратэстоўцаў, г.зн. грамадскі парадак ён не парушаў, а ўчастковы міліцыянер, які складаў пратакол аб адміністрацыйным правапарушэнні, не правёў належнай папярэдняй праверкі, таму далейшыя яго дзеянні былі неабгрунтаванымі і незаконнымі. Рашэнне суда было вынесена на карысць Вабішчэвіча: справу закрылі за адсутнасцю ў яго дзеяннях складу адміністрацыйнага правапарушэння.

Атрымаўшы рашэнне суда на рукі, Андрэй Вабішчэвіч справядліва вырашыў спагнаць з Пінскага ГАУС судовыя выдаткі: 360 рублёў за паслугі адваката. І 30 кастрычніка суд вынес рашэнне спагнаць на карысць Вабішчэвіча гэтую суму, а таксама 18 рублёў па аплаце дзяржпошліны з казны Рэспублікі Беларусь.

Калі, здавалася, справядлівасць перамагла, стала вядома, што пракурор Пінскай міжраённай пракуратуры Краўчук вынес касацыйны пратэст на рашэнне суда. Пракурор прасіў адмяніць судовае рашэнне, а справу накіраваць на новы разгляд з новым складам суда. Якія ў пракурора былі аргументы? Як адзначалася ў пратэсце: *«У матэрыялах дадзенай грамадзянскай справы няма якога-небудзь акта дзяржаўнага органа, які пацвярджае незаконнасць дзеянняў супрацоўнікаў органаў унутраных спраў пры складанні пратакола аб адміністрацыйным правапарушэнні ў дачыненні да Вабішчэвіча А.Г.».*

Атрымлівалася, што пракуратура не палічыла рашэнне суда дакументам дзяржаўнага органа.

Учора ў Брэсцкім абласным судзе разглядаўся пратэст пракуратуры. Суд яго не задаволіў і пакінуў рашэнне Пінскага раённага суда ў сіле.

– *Безумоўна, я рады такому рашэнню*, – кажа Андрэй Вабішчэвіч. – *У нейкім сэнсе гэта прэцэдэнт, таму што, па сутнасці, я запатрабаваў кампенсацыю за пракалы міліцыі. Але хто будзе мне выплачваць грошы? Па рашэнні суда – дзяржаўная казна, то бок Міністэрства фінансаў. І, напэўна, дзяржава мне верне грошы. Але наколькі гэта правільна? Чаму Мінфін павінен плаціць са сваёй кішэні за прамашкі ў працы канкрэтных людзей – супрацоўнікаў Пінскага ГАУС? Участковага* ***Дзмітрыя Андрайчука****, які склаў пратакол, міліцыянераў* ***Пабярэжнага і Маразоўскага****, якія ілжэсведчылі, двух супрацоўнікаў АБЭП* ***Філюка і Тарасюка,*** *якія хлусілі ў судзе, што нібыта бачылі мяне на плошчы сярод пратэстоўцаў. А таксама міліцыянера* ***Крэйдзіча****, які адмаўляўся ў судзе ад таго, што вёў апытанне, калі мяне затрымалі каля крамы і вызначалі маю асобу – а менавіта гэта пацвярджала той факт, што я не мог быць сярод пратэстоўцаў.*

Спадзяюся, Міністэрства фінансаў знойдзе спосаб, як спагнаць гэтую суму з Пінскага ГАУС альбо канкрэтна з пінскіх міліцыянераў!

Марыя ЭЙСМАНТ.

ФАКТ

Не хапае 2446 медсясцёр

Нядаўна намеснік старшыні камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама **Таццяна Кудзевіч** *паведаміла, што на пачатак лістапада больш за ўсё прапаноў у банку вакансій сталіцы было для медсясцёр – 706 месцаў, урачоў (433) і інжынераў (414). У снежні гэтая статыстыка крыху выправілася: у мінскіх установах аховы здароўя не хапала 553 медсясцёр.*

Усяго ж у Беларусі вакантнымі застаюцца 2446 месцаў сярэдняга медыцынскага персаналу, паведамляе Міністэрства працы і сацыяльнай абароны.

ЗАМЕСТ КАМЕНТАРЫЯ

«Тэндэнцый да таго, што ідзе вялікі адток, не назіраем»

У сваю чаргу начальнік упраўлення кадравай палітыкі, устаноў адукацыі Міністэрства аховы здароўя **Вольга Маршалка**, адказваючы на пытанне пра недахоп у сталіцы медсясцёр, заявіла, што няма масавага адтоку сярэдняга медыцынскага персаналу з галіны.

«Я заўсёды кажу так: у прафесіі жаночае аблічча. У нас масавага адтоку спецыялістаў з галіны няма, але ёсць натуральная прафесійная міграцыя. Спецыялісты актыўна сыходзяць у дэкрэт. Штогод у адпачынак па доглядзе за дзіцем сыходзяць да 15 працэнтаў урачоў. Сярод медсясцёр гэтая колькасць яшчэ вышэйшая – да 30 працэнтаў», – цытуе прадстаўніцу медыцынскага ведамства БелаПАН.

Пры гэтым, адзначыла Маршалка, усе працоўныя месцы заняты і вострага недахопу медработнікаў у краіне няма. А Міністэрства аховы здароўя плануе падрыхтоўку кадраў, і план патрэбнасці ў медработніках пралічаны на 10 гадоў наперад з улікам натуральнага сыходу з прафесіі, заявіла чыноўніца. *«Але трэба разумець, што кожны выпуск суправаджаецца сыходам у дэкрэтны адпачынак. А тэндэнцый да таго, што ідзе вялікі адток, напрыклад за мяжу або ў іншыя галіны, мы не назіраем».*

Дырэктар Беларускага дзяржаўнага медыцынскага каледжа **Уладзімір Крупенчанкаў** дадаў, што *«медыцынская галіна не статычная і ўвесь час развіваецца».*

«Толькі ў мінулым годзе ў Мінску адкрыта некалькі медустаноў, што аўтаматычна стварае новыя працоўныя месцы, – сказаў ён. – *З аднаго боку, гэта павышае даступнасць медыцынскай дапамогі, з другога – новыя працоўныя месцы ствараюць патрэбу ў кадрах. Гэта трэба браць пад увагу».*

Таксама кіраўнік каледжа адзначыў, што ў параўнанні з сярэдзінай мінулага стагоддзя колькасць сярэдняга медперсаналу павялічылася ў 2,5 раза – з 48 чалавек на 10 тыс. насельніцтва ў 1960-м да 117 спецыялістаў на 10 тыс. у 2014 годзе.

ТОЛЬКІ ЛІЧБЫ

15% медсясцёр – пенсіянеры

Штогод колькасць навучэнцаў у медыцынскіх каледжах краіны складае 11 тыс. чалавек. У 2017 годзе выпуск склаў больш за 3,5 тыс. чалавек. Прыём у каледжы сёлета склаў больш за 4 тыс. навучэнцаў, з якіх 3,8 тыс. – на бюджэт.

Укамплектаванасць медустаноў па занятых стаўках складае 97,4%, па фізічных асобах – 81%. Каэфіцыент сумяшчальніцтва – 1,25. Пенсіянеры складаюць каля 15% персаналу з сярэдняй медыцынскай адукацыяй.

Сярэдняя зарплата медсястры ў студзені-кастрычніку ў Беларусі склала 621,8 рубля.

Ганна ГАНЧАРЫК.

ВАС ИНТЕРЕСУЕТ…

Имеет ли право гражданин Российской Федерации принимать в Беларуси участие в долевом строительстве?

Этот вопрос содержится в письме жителя Витебска **Алексея Корольчука**. Ответ такой. Белорусским законодательством не запрещается застройщикам привлекать на договорной основе деньги российских граждан для долевого строительства. Но все договоры должны обязательно регистрироваться в местных исполкомах, выдавших застройщикам разрешение на начало строительных работ.

ІНІЦЫЯТЫВА

Даеш універсітэты!

З'явілася інфармацыя, што экс-старшыня руху "За Свабоду" Аляксандр Мілінкевіч прадставіў у Гродне праект стварэння Нацыянальнага ўніверсітэта. Яго галоўны аргумент: каб падрыхтаваць у Беларусі новую эліту, неабходна адпаведная адукацыя. Яе, паводле меркавання аўтараў ідэі, маладыя людзі будуць атрымліваць па праграме дыстанцыйнага навучання, гэта значыць не з'язджаючы за мяжу.

«Сёння беларусы па акадэмічнай актыўнасці на першым месцы ў рэгіёне. Зараз вучацца за мяжой 34.360 чалавек. Большасць з іх – каля 72 працэнтаў – у Расіі. Тыя беларусы, што едуць вучыцца на Захад, атрымаўшы дыпломы, стараюцца застацца ў замежжы. Нават калі ў Беларусі прызнаюць іх дыпломы, заробак прапануюць значна меншы. Такім чынам, кадры нібы рыхтуюцца, але там і застаюцца», – сказаў А.Мілінкевіч.

Калі так званы Вольны беларускі ўніверсітэт пачне дзейнічаць, абітурыенты змогуць арыентавацца на навучанне па авалоданні ведамі, звязанымі з публічнай палітыкай, менеджментам, адміністраваннем, фінансамі, правам і эканомікай. Дыстанцыйная сувязь са студэнтамі будзе весціся на беларускай, англійскай і польскай мовах.

Раней аб стварэнні непасрэдна ў Беларусі недзяржаўнага Нацыянальнага ўніверсітэта заявілі Алег Трусаў і Алена Анісім. Дай Бог, каб абодва праекты сталі рэальнасцю. На жаль, многае ў нас застаецца толькі балбатнёй.

Рыгор ВЯРГЕЕНКА.

С МОЕЙ КОЛОКОЛЬНИ

Елена МОЛОЧКО

Прошлого бояться – в будущее не смотреть

В журналистских поездках иногда самая заурядная ситуация подсказывает серьезную общественную тему. Побывала на днях в Пружанах. Вечером в городе остановила прохожую обыденным вопросом: "Извините, где поблизости есть аптека?" Женщина летела за псом на поводке, но, с трудом притормозив, любезно ответила: "А… В городе!" И показала на виднеющиеся вдали купола собора.

Я открыла рот в прямом смысле слова… А где же тогда стояла я? Не в городе? На окраине? За спиной – здание Пружанского райисполкома, по левую руку – гостиница "Мухавец". По правую, если на то пошло, "наше всё" – восьмиметровый пантократор, властелин недавних наших дум Владимир Ленин. Замечу: необъятной бронзовой толщины и высоты. Это ли не город, не самый центр его? Но пружанка, по-своему объясняя мою оторопь, покачала головой: "Придется идти, ближе не найдете".

Я улыбнулась и подумала: а подсознание-то человека не врет, особенно человека местного, коренного. Город – это именно его старинная часть. В Пружанах там осталась частная деревянная застройка начала прошлого века, стоят торговые ряды 1896 года, естественно, есть церковь и костел. В конце концов, находится знаменитая старинная усадьба «Пружанский палацик». Вот где бьется сердце горожан.

А площадь с Лениным? Наверное, что-то вроде "красного уголка": этот советский новодел, будто сбоку припека к старому западному местечку. Кстати, исполин на площади Пружан – самый большой в Брестской области Ленин, сообщают туристические справочники. Изваял его в 1972 году довольно известный белорусский скульптор (фамилию не стану называть, был заказ от государства – все выполняли). Единственное, что не могу понять: почему таких гигантских размеров? Где чувство меры, верный спутник таланта?

На скромной площади райцентра непропорционально большой памятник давит на стоящие рядом здания. Вдобавок за спиной у исполина "реют" семиметровые бронзовые знамена, превращая весь монумент просто в какой-то языческий курган. Эта груда металла, доложу я вам, так диссонирует с Пружанами! С его европейской аккуратностью, малоэтажностью, остатками былой шляхетности. Не хочется думать, что объем диктовал не художественный вкус, а высокий заработок, но другого объяснения не нахожу: тогда (да и сейчас) скульпторам платили и платят не в последнюю очередь за размер. По всему выходит, что Ленин в Пружанах – памятник хорошему гонорару. Наверное, поэтому люди подсознательно отделяются от него, а заодно от всей площади, не считая эту советскую застройку истинным городом. Своим городом.

Лениных по стране стоит тьма. Свет эти памятники давно не несут, давайте смотреть правде в глаза. Что мы в них бережем? Много боли и крови, несбывшихся народных чаяний и надежд. Ладно, эти чувства с руки не сбросишь, как перчатку. Но почему наша история должна сохраняться в таких массово бесталанных формах?

По-моему, пора на скульптурную Лениниану посмотреть здраво и без истерик и провести в стране гигиеническую чистку наших городов от многотонного безобразия. Если в Минске скульптура Манизера у Дома правительства – это, по общему признанию, образец искусства, то в десятках белорусских райцентров и в областных городах столько халтуры, штампованных истуканов – ни уму, ни сердцу. Перебор! А перебор в политике страшнее пистолета. Значит, идеологеме (а любой памятник – элемент идеологической системы) наступает конец, идея перестает работать, она просто утомляет и смешит. И наглядно демонстрирует, как ничтожны и непрочны политические символы. Был вождем – стал каменным болваном. Этим массовым конвейерным продуктом на пьедестале мы уже просто объелись.

Смешно смотреть на памятник Ленину в Браславе – опять-таки громадина да еще с отбитым кончиком носа (впрочем, сейчас, кажется, ему немного нарастили "мяса"). Коробит Ленин в поселке Березовка Лидского района: большего уродства, чем гипсовый обрубок без плеч в каких-то кустах, считающихся сквером, я никогда не встречала. Провести бы субботник. Чего ждут? Но нет отмашки из центра…

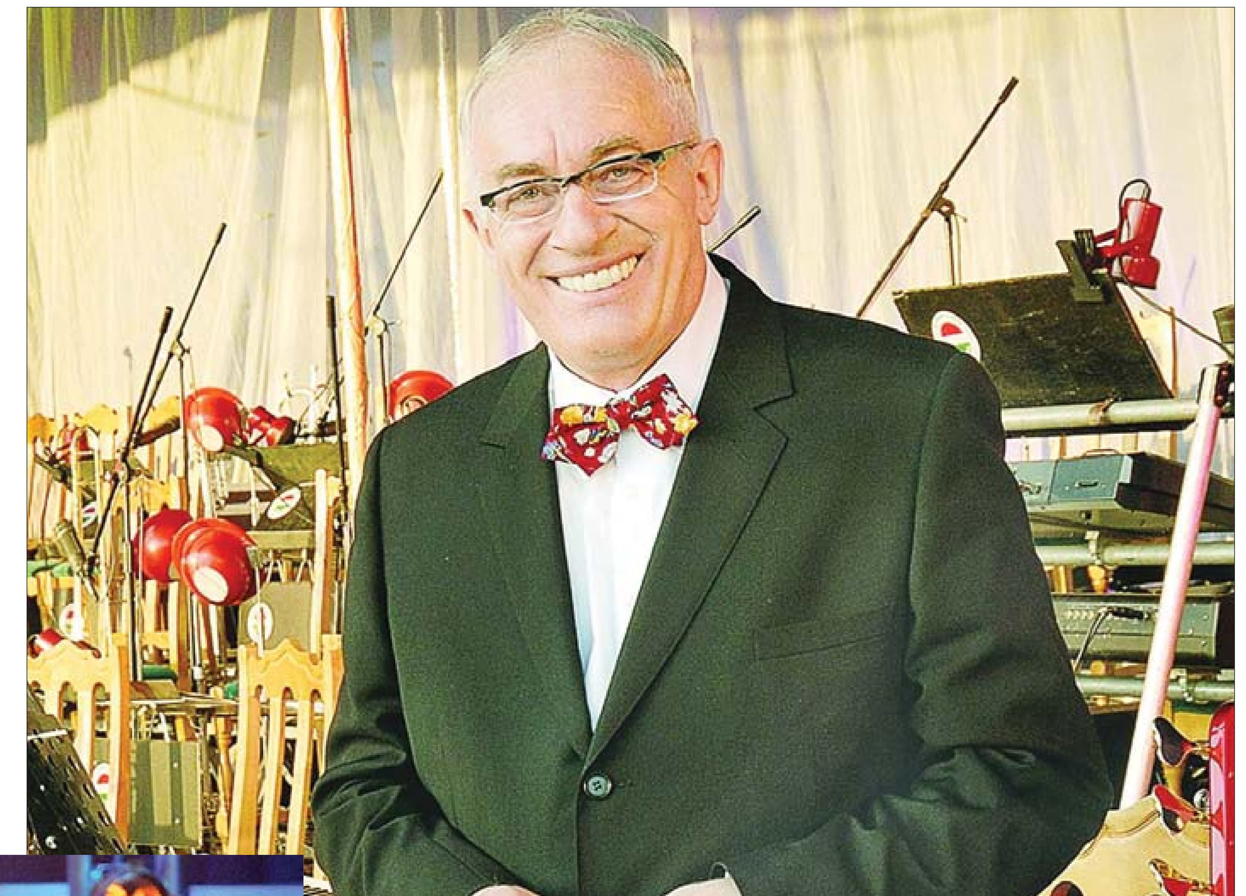
В Пружанском районе у заброшенной усадьбы Трембицких я увидела вообще, простите за выражение, закаканного птицами Ильича. Господи, и того сохраняют! Стоит несчастный на фоне панских развалин в поселке Интернациональном – кругом запустение, хлам и бедность. Какая жалкая судьба размноженных без счета политических идолов! А в Шарковщине Витебской области, например, Ленина нет… Советская власть не поставила, район всегда был экономически небогатый, на Ленина не тянул. Сейчас у райисполкома на площади стоит памятник яблоку, лучшему другу белорусских крестьян и горожан. Мне лично этот яркий плод сердце греет. Человеческий он, народный.

Я не призываю сделать повальную чистку советской Ленинианы: лучшие образцы советского реализма в наших городах, наверное, стоит сохранить. Но должен наконец найтись политик (и я, кажется, знаю его имя и фамилию), который бы смело публично сказал: пришло время провести архитектурную акцию гигиены памятников былому вождю. Если брать шире, когда мы наконец проведем гигиеническую чистку городов от бронзовых истуканов, не представляющих художественной ценности? Без гиканья и свиста (как в Украине), но с белорусским спокойствием и основательностью. Прошлого бояться – в будущее не смотреть.

Пружаны–Минск.

АСОБА

Апантаны Фінберг

Міхаіл Фінберг…

Для мяне ж ён Міхась Фінберг.

Яго радзіма – Беларусь, чароўны Мазыр. Галоўнае ж, вызначальнае ў гэтай неардынарнай постаці – тое, што ён, Міхась Фінберг, кіруючы вось ужо больш як тры дзесяцігоддзі выбітным канцэртным аркестрам, верай і праўдай служыць беларускай культуры, дзеля яе незавяднання, і ягоны ўнёсак у нашу нацыянальную скарбонку, прынамсі ў яе музычна-спеўны залаты фонд, даволі прыкметны.

Неяк пачуў, быццам Уладзімір Някляеў аднойчы ў вузкім коле назваў Фінберга беларускім нацыяналістам (у добрым сэнсе гэтага слова) нумар адзін. Я не ўдакладняў у Някляева, было так ці не, мая інтуіцыя падказвае: так магло быць. Знакаміты паэт мог так назваць таленавітага маэстра па-прыяцельску, з гонарам за яго, за тое, што і ў час дэбеларусізацыі кіраўнік вядомага канцэртнага аркестра, афіцыйна прызнанага Нацыянальным, быў і застаўся верны роднай мове і песні, пра што красамоўна сведчыць традыцыйны фестываль беларускай песні і паэзіі ў Маладзечне.

Заўважу: славу М.Фінберг пажынаў і пажынае якраз у дзяржаўным аркестры. Невыпадкова звестак пра яго няма ні ў "Беларускай савецкай энцыклапедыі", ні ў "Энцыклапедыі літаратуры і мастацтва Беларусі". Тое, чым быў ён заняты раней, да аркестра (скажам, работа ў цырку), не патрабавала ад дырыжора такой ініцыятывы, працаздольнасці, адказнасці і – адпаведна – не давала такой грамадскай вагі, аўтарытэту, папулярнасці.

Мабыць, наўрад ці мае з ім інтарэсы калі-небудзь перакрыжаваліся б, ды і былі б мы ўвогуле знаёмыя, калі б не гэтае шматклопатнае служэнне ягонае, што ўцягвае ў сваю арбіту вельмі многіх людзей.

***

Першыя ўражанні ад маэстра Фінберга ў мяне складваліся падчас сустрэч, калі ён, рыхтуючыся да чарговых маладзечанскіх фестываляў, традыцыйна склікаў у сваім офісе патрэбны яму актыў дзеля абмеркавання наспелых і набалелых пытанняў. На фоне ўсеагульнай дэмакратызацыі такі дзелавы, канструктыўны абмен думкамі выглядаў натуральным, бо, па сутнасці, быў нормай жыцця на новай магутнай хвалі дэбюракратызацыі: людзі прывыкалі радзіцца. (Такія ў сваёй большыні былі 90-я гады мінулага стагоддзя.) У памянёным офісе збіралася, як правіла, да трыццаці чалавек. Пераважалі таленавітыя творцы – кампазітары, паэты, вядомыя аўтары песень, артысты аркестра. Словам, збіраўся цвет інтэлігенцыі, улюбёнай у музыку, паэзію, песню. Прыкметнымі былі тут кампазітары Эдуард Зарыцкі і Леанід Захлеўны, Алег Елісеенкаў і Валера Іваноў, Васіль Раінчык і Валянціна Сярых, паэты Алесь Бадак, Леанід Дранько-Майсюк, ажно тры Уладзіміры – Пецюкевіч, Някляеў і Мазго, Віктар Шніп. Гаспадары офіса, можна сказаць, дарылі запрошаным свята. На сталах з'яўляліся салодкія прысмакі, садавіна, добрыя напоі. Ды не дзякуючы ім у прысутных быў прыўзняты настрой, а таму, што кожны пачуваўся запатрабаваным, далучаным да культурнай дзеі, высакароднай справы, і таму, што панавала тут атмасфера даверу і нязмушанасці.

Міхась Фінберг на такіх сустрэчах, што ладзіліся ўзімку або на пачатку вясны, задоўга да старту ў Маладзечне, дзяліўся сваімі планамі правядзення чарговага фестывалю, уважліва прыслухоўваўся да прапаноў, але ўзважваў іх крытычна, быў засяроджаны і нешматслоўны. Таму і ствараў уражанне дзелавога, мэтанакіраванага, апантанага фестывальнага лідара і кампанейскага чалавека. Да яго, натуральна, хінуліся і грамадскія лідары. Некалькі разоў на вечарыне культурнай эліты прысутнічаў, да прыкладу, Генадзь Карпенка. У той час ён з'яўляўся мэрам Маладзечна. Не сумняваюся, што дапамагаў у правядзенні ў горадзе фестывалю, спрыяў яго прэстыжу.

***

Пікам фестывальнай дзейнасці Міхася Фінберга бачацца мне 1990-я гады і самы пачатак дваццаць першага стагоддзя. Не дзіва, што якраз тады ён прыдбаў і славу дзяржаўнага лаўрэата ды народнага артыста, а калектыву аркестра здабыў званне заслужанага. Куды б ні пралягалі дарогі слаўных музыкантаў і артыстаў пад кіраўніцтвам Маэстра – у Віцебск на "Славянскі базар", у Магілёў на "Залаты шлягер", у блізкае ці далёкае замежжа – заўсёды запаветнаю заставалася дарога ў Маладзечна, бо клікала святая справа – чыста беларускі (беларускамоўны) фестываль песні і паэзіі. Глыбока ўражваў яго размах, дыяпазон, калі вяршыняй музычна-спеўнага фэсту быў конкурс маладых выканаўцаў. Маладзечна прыцягвала ўвагу ўсёй краіны. Правінцыйны горад станавіўся знаным культурным цэнтрам. У 1998–2001 гадах акурат Фінберг энергічна займаўся і арганізацыяй, падрыхтоўкай ды правядзеннем дзіцячага фестывалю "Спяваем з аркестрам". Кожную вясну чатыры гады запар нёс крыж новых клопатаў. Уяўляю, колькі нервовай энергіі даводзілася спальваць ініцыятару-арганізатару дзіцячага фэсту на агні (дакладней – на пажары) яго падрыхтоўкі! Новае музычна-спеўнае свята, як бы прыгожа яно ні выглядала, ладзілася цаною мноства будняў, прыносячы ў сваім зародку адным радасць, другім слёзы: не ўсім жа ўдавалася ўзняцца на прэстыжную сцэну. На сталіцу з розных рэгіёнаў краіны каціўся дзявяты вал фестывальных прэтэндэнтаў, вядома, у суправаджэнні мастацкіх кіраўнікоў. І ўсе яны спадзяваліся на поспех. Адным словам, ішоў пакутлівы адбор – выбар удзельнікаў, будучых "зорачак" фэсту. А патрабаванне да юных выканаўцаў і іх мастацкіх "апекуноў" прад'яўлялася такое ж, як і да тых вядомых артыстаў, што не раз праслаўлялі сябе, свой творчы калектыў і краіну на фестывальнай сцэне Маладзечна: беларускамоўныя вершы – аснова песняў. Некаторыя да гэткай умовы былі гатовы, яны акурат і падрыхтавалі песні на беларускай мове. Напрыклад, Насця Жук і Саша Салаўёў (абое з Маладзечна), Юля Крот са Слоніма звярнуліся да творчасці кампазіткі Алены Атрашкевіч і выбралі яе песні на мае вершы –"Жураўліная чарада", "Маці", "Божы дар". Але для многіх, тых, што выбралі песні на рускай мове, непахіснае фінбергаўскае правіла стварала праблему: мяняць песню ўжо не было калі, таму патрабаваўся кваліфікаваны пераклад. Звычайна мастацкія кіраўнікі ансамбляў, асабліва перыферыйных, для сваіх выхаванцаў, што з поспехам прайшлі працэдуру адбору, самі браліся за пераклад з рускай мовы, хоць Міхась Якаўлевіч раіў звяртацца па дапамогу да мяне (мне як перакладчыку ён даяраў: я ўжо сёе-тое рабіў для маладзечанскіх фестываляў). Пэўна, у варунках цэйтноту якасць тэкстаў не абмяркоўвалася, у выніку чаго ў сталічнай філармоніі, дзе праходзіў фэст, героямі якога разам з ДЫРЫЖОРАМ і музыкамі-віртуозамі слыннага аркестра былі дзеці-спевакі, гучалі ў выкананні галасістых і няблага падрыхтаваных спевакоў не заўсёды дасканалыя ў моўным сэнсе песні. На жаль, акрамя таго, сёй-той з юных выканаўцаў грашыў тым, што спяваў песню з рэпертуару дарослых спевакоў. Прычына такой хваробы зразумелая: нашы кампазітары амаль не пішуць для падлеткаў!

На жаль, падобныя недахопы паўтараліся ці не на кожным фестывалі. Нарэшце маэстра вызваліўся ад дадатковага клопату, які так рашуча ўзваліў на сваё, няхай сабе і моцныя, плечы. Праз нейкі час ініцыятыва правядзення дзіцячых конкурсаў перайшла да Алены Атрашкевіч, якая піша многа твораў для дзяцей усіх узростаў, да таго ж кіруе ў Маладзечне узорнай эстраднай студыяй "Спяваем разам". Як кажуць, ёй і карты ў рукі. Дарэчы, у прэсе ўжо адзначаўся яе бясспрэчны поспех у правядзенні ў Маладзечне адкрытых міжнародных дзіцячых конкурсаў "Маладзічок"… Але час вярнуцца да гаворкі пра Міхася Якаўлевіча Фінберга і мае з ім стасункі.

***

У 1998 годзе мне пашанцавала стаць суаўтарам даволі буйнога праекта. Усё пачалося даволі нечакана. Напрадвесні ў Доме дружбы, дзе я выступаў у ролі вядучага на вечарыне, прысвечанай 100-годдзю ўкраінскага паэта Уладзіміра Сасюры, да мяне ў перапынку падышоў кампазітар Эдуард Зарыцкі. У 1986–1988 гадах мы з ім бралі ўдзел у канцэртах Яраслава Еўдакімава. Тут Эдуард Барысавіч пацікавіўся, ці перакладаў я што-небудзь з Адама Міцкевіча, і дадаў: "Міша (*Міхась Фінберг.* – **В.Ж.**) будзе адзначаць яго 200-годдзе. Хоча, каб я напісаў музыку на твае пераклады".

Прапанова была наколькі нечаканая, настолькі і радасная. Я ведаў: творы нашага славутага земляка, польскамоўнага генія, перакладалі многія нашы паэты, але заўважаны быў чамусьці я.

Справа чакала адказная. Хоць мною і былі перакладзены паасобныя вершы і санеты, але для цэльнага цыкла спатрэбіліся творы кантрастныя па характары, настроі.

На пошукі патрэбнага матэрыялу часу пайшло небагата. У мяне ёсць цудоўны зборнік вершаў Адама Міцкевіча, некалі падораны выдатнай паэткай, клапатлівай зямлячкай Нінай Мацяш. Цяпер для ажыццяўлення праекта мяне цікавіла не столькі форма таго ці іншага верша, колькі змест. Паступова складваўся цыкл, у якім добра бачыўся лёс творцы – ад маладога, шчаслівa закаханага чалавека да самотнага пілігрыма, у якога адабраны і каханая, і Айчына, а засталіся ўспаміны, настальгія, слёзы… Эдуард Зарыцкі, які плённа працаваў, ствараючы музыку, усе творчыя пытанні ўзгадняў з аўтарам праекта. За некалькі месяцаў і ён завяршыў сваю частку працы. Высакакласную аранжыроўку ўсіх дзесяці песень цыкла здзейсніў незабыўны Ігар Палівода. "Адкажы, родны Нёман…" – так назвалі мы гэтую праграму, што прагучала ў вялікай зале філармоніі зімой 1998 года. Яна мела добры рэзананс. Асабіста я атрымаў нямала ўхвальных водгукаў, яшчэ болей – Эдуард Зарыцкі, а найбольш, напэўна, аўтар ідэі.

***

Што да ідэй, то ў Фінберга іх мноства, яны ў яго з'яўляюцца ўвесь час. У пастаянным полі зроку – беларуская класічная паэзія. Нямала быў здзіўлены маэстра, калі заўважыў, што на вершы Якуба Коласа доўгі час існавала ўсяго некалькі песняў. Прабел у эстраднай скарбніцы неадкладна давялося ліквідаваць Эдуарду Зарыцкаму (ён жа да нядаўняга часу працаваў у штаце аркестра!) – ім створаны цыкл песняў на вершы слыннага класіка беларускай літаратуры.

Набліжаліся 75-я ўгодкі з дня нараджэння аднаго з самых любімых класікаў нацыі Уладзіміра Караткевіча. Адзначыць гэты юбілей было для М.Фінберга справай гонару. Што заставалася рабіць, калі кампазітары ўвогуле абыходзілі паэзію Караткевіча, як бы праспалі такую з'яву? Існавала і гучала зрэдку ці не адна толькі песня Ларысы Мурашка на Караткевічаў верш "Бацькаўшчына". Маэстра абудзіў соннае кампазітарскае царства. Да справы падключыліся самыя неабыякавыя, самыя актыўныя творцы, якія ў спадчыне паэта знайшлі нямала чароўнага і ўзрушальнага. З'явіліся новыя песні. Кіраўніку Нацыянальнага канцэртнага аркестра засталося прафесійна запісаць унікальную праграму "Быў. Ёсць. Буду" і парадаваць ёю публіку на чарговым, восьмым па ліку, Нацыянальным фестывалі беларускай песні і паэзіі ў Маладзечне, што і было здзейснена. Толькі не мог абысціся гэты фестываль і без праграмы, прысвечанай 60-годдзю Вялікай Перамогі, што я асабліва востра адчуў зімой і ранняй вясной 2005 года. Да мяне ад імя Міхася Якаўлевіча пачала звяртацца з прапановамі і просьбамі рэдактар Тамара Васільеўна Даніловіч: маўляў, трэба зрабіць шэраг перакладаў. Я даў згоду, але мяне хвалявала пытанне: што мне будзе прапанавана ў якасці арыгіналаў і наколькі тыя песні закрануць маю душу, наколькі яны будуць адпавядаць маёй эстэтыцы? Мая трывога была небеспадстаўная. Па-першае, мне прапаноўвалася некалькі песень нашых аўтараў, якія валодаюць абедзвюма дзяржаўнымі мовамі. Як, скажам, я мог пагадзіцца перакладаць з рускай мовы Уладзіміра Някляева?! Аргумент, што яго цяжка знайсці, мяне мала хваляваў. Падобным чынам я вярнуў яшчэ парачку твораў. Мнагавата ў прапанаваных тэкстах было салютаў, набатаў, ордэнаў, зашмат грукату. Я сказаў Тамары Васільеўне пра гэта, але яна ад імя шэфа як магла пераконвала, што ўсе песні дужа патрэбны. Я пагадзіўся наступіць на горла свайму ўяўленню аб антываеннай праграме, тым больш што яна, добрая і цярплівая "сувязная", дадала некалькі выдатных вершаў.

Сярод іх я знайшоў верш Андрэя Дзяменцьева "Расскажи мне, отец…", першыя радкі якога былі такія:

Отец, расскажи мне о прошлой войне,

Прости, что прошу тебя снова и снова.

Рускае «отец» гучыць па-беларуску – «бацька». Зусім іншы рытм! Што рабіць?.. А слоўка гэтае, як назло, паўтараецца ў кожнай страфе, значыць, яно патрэбна ў кожным куплеце песні… І тут з'явілася выратавальная думка: ці трэба цяпер, калі прамінула столькі дзесяцігоддзяў пасля Перамогі, з такой просьбай звяртацца да бацькі? Ужо той сын даўно стаў бацькам і нават дзедам. Пераклад пайшоў, нібыта мне дыктавалася з космасу:

Мой дзед, раскажы мне яшчэ пра вайну,

Душой успрымаць буду кожнае слова.

Перакладаць стала цікава, падумалася нават пра тое, што нехта мог бы зрабіць горш… Давялося адсунуць усе свае іншыя справы. Няпроста перакладаліся бязлітасна-праўдзівыя вершы, якія сталі песнямі, Сямёна Гудзенкі, Міхаіла Кульчыцкага. Проста ў душу глядзелі мне шчымліва-ўзрушальныя і жыццесцвярджальныя вершы Валянціна Тараса (да яго з офіса Міхася Якаўлевіча не дазваніліся), іх я перастварaў з асаблівым пачуццём і натхненнем. Спадзяюся, Валянцін Яфімавіч не расчараваўся, калі пачуў беларускамоўны варыянт сваіх пранікнёных песень. Давялося перакласці два вершы Аляксандра Лягчылава, які ўжо, на вялікі жаль, цяжка хварэў. Творы менш вядомых аўтараў для перакладу даліся даволі лёгка.

У якім бы цэйтноце ні рыхтавалася праграма «Ішла вайна народная», яна дзякуючы ўмеламу і вопытнаму арганізатару і дырыжору ўражвала людзей і з маладзечанскай сцэны, і з экранаў тэлевізараў.

***

У знаёмых артыстаў і музыкантаў аркестра я сядытады пытаюся, якімі праектамі заняты М.Фінберг, цікаўлюся, што думаюць яны пра свайго куміра, яго душэўныя якасці. «Кіраўнік ад Бога! – кажуць адны. – Гаспадарлівы, клапоціцца пра калектыў. Строгі, але кампанейскі, з ім цікава і весела, ён любіць жартаваць. Эрудыт». «З ім цяжка працаваць, – скардзяцца другія. – Амбіцыйны, можа прынізіць, пакрыўдзіць, таму некаторыя маладыя не вытрымліваюць, хутка звальняюцца. Чалавек настрою. Часам зойдзеш параіцца – дасць перцу без прычыны, пасля апомніцца».

Відаць, вялікая доля праўды ў гэтых выказваннях. Дрэнны і негаспадарлівы кіраўнік не змог бы так паспяхова працаваць з вялікім калектывам. А што ён чалавек настрою, магу пацвердзіць і я. Памятаю, неяк у кабінет Фінберга завітаў я з адным прыстойным артыстам, каб Міхась Якаўлевіч паслухаў яго і, магчыма, запрасіў на фестываль у Маладзечне.

– Вы ўсе здрадзілі беларускай песні!.. Я люблю паэтаў! – так нечакана маэстра сустрэў госця, у якога, дарэчы, была касета з дзвюма беларускімі песнямі. Пасля гэтага ён да канца не стаў слухаць песні – забракаваў… А перад чарговым фестывалем у Маладзечне, ведаючы яго паважлівае стаўленне да мяне і добрыя словы на мой адрас, на пасяджэнні арганізацыйнага камітэта ў тадышняга намесніка прэм'ер-міністра У.Н.Дражына, я звярнуўся да яго па тэлефоне з пытаннем, чаму я не запрошаны на фестываль.

«Нечего тебе там делать! – выпаліў ён, і не паспеў я пакрыўдзіцца, як дадаў: – Прости, я очень занят».

Цікава і тое, што адзін раз пасля свайго канцэрта ён можа з задавальненнем сказаць, што слухачы плакалі ад радасці, а другі раз так расчаравана: «Кому это надо?! Никому!»

Я не люблю панегірыкі, не люблю рэтушаваць – люблю праўду, а дзеля яе скажу: штосьці адмоўнае ці супярэчлівае ў характары гэтага таленавітага і самабытнага чалавека не зацямняе яго светлы вобраз. Адна артыстка з захапленнем распавядае, як ён выхоўвае моладзь, патрабуе сачыць за модай, прыгожа апранацца, насіць чыстыя абутак і г.д. Усе службы канцэртнага аркестра ведаюць, які ён патрабавальны да ўсіх і да самога сябе. Для ўсіх служыць сам прыкладам: па яго віне ні разу не зрываўся канцэрт. Здаралася, не раз працаваў хворы, з тэмпературай. Не спазняецца на працу. Не заўсёды знаходзіць час на абедзенны перапынак. Аднаго разу я аказаўся сведкам, калі ён быў дужа прывязаны да тэлефонных размоў, і яму ў кабінет прынеслі штосьці накшталт абеду: кавалак каўбасы, хлеб, памідорыну і гарбату. Нездарма ўсе, хто з ім працуе, называюць яго працаголікам, які нават з адпачынку выходзіць раней тэрміну. Затое дзіву даешся: колькі можа здзейсніць адзін калектыў пад кіраўніцтвам неардынарнай асобы! Фестывалі, пастаянныя канцэрты на розных пляцоўках сталіцы, у Маскве і Санкт-Пецярбургу, у вялікіх і малых гарадах Беларусі, у Польшчы, Літве, Германіі, Італіі, іншых краінах планеты.

***

У кнізе «Владимир Мулявин. Нота судьбы» (Мінск, "Мастацкая літаратура", 2004) змешчаны артыкул М.Фінберга "Художник, обращенный в будущее". Аўтар называе Мулявіна вялікім Мастаком (Художнікам), гаворыць пра яго поспехі, перамогі на конкурсах і адкрыцці ў мастацтве, у прыватнасці пра новы жанр – песенны спектакль на эстрадзе, пра тое, як ён, рускі, адчуваў не толькі беларускі нацыянальны мелас, а і беларускае слова, называе не толькі яркімі, глыбінна беларускімі яго "Слуцкіх ткачых" на словы М.Багдановіча, "Завушніцы" – М.Танка, "Александрыну" – П.Броўкі. Адзін маэстра піша пра другога, пра людскую любоў да яго, а праз ягоную творчасць – да беларускай мовы і нашай краіны далёка за яе межамі, пра тое, што "ўсенародная любоў падтрымлівала Валодзю ў дні выпрабаванняў, горкіх расчараванняў, здрад і нагавораў былых паплечнікаў"… Яшчэ там гаворыцца пра цвёрдасць і бескампраміснасць чалавека добрага, нават сарамлівага і мяккага, калі трэба было пастаяць за свае прынцыпы ў мастацтве, пра тое, што ён быў "патрабавальны да сябе і да артыстаў. А гэта не ўсе вытрымлівалі. Хтосьці пакідаў ансамбль"… Чытаеш такія праўдзівыя словы пра Мулявіна і міжволі ловіш сябе на думцы, што многае тут можна аднесці да самога Фінберга. Вядома, Фінберг – не Мулявін: не піша музыку, нічога не аранжыруе, не валодае драматычным тэнарам і не грае віртуозна на гітары, ён толькі дырыжор і кіраўнік. Але чым дырыжыруе і дзеля чаго кіруе!.. Тут ён гэтаксама непаўторны і скіраваны ў будучыню. Перш за ўсё сваёю апантанасцю беларускімі ідэямі і праграмамі, развіццём нацыянальнай музыкі, песні, культуры.

Калі я завяршаў гэтыя нататкі, да мяне з Брэста ў госці завіталі сястра Марыя і пляменніца Людміла. І вось Людміла Чалей нечакана парадавала мяне адным успамінам. Калі яна была студэнткай, у Брэст у педінстытут прыязджаў маладзенькі Фінберг з асветніцкай місіяй – ён распавядаў пра вялікіх кампазітараў Моцарта, Бетховена, Баха, расказваў пра іх творчасць. Уражанне засталося дужа яркае.

Так што ўсё добрае людзі памятаюць. І ўсё добрае застаецца людзям.

***

Здавалася б, пастаўлена лагічная кропка майго расповеду пра ўнікальную асобу ў беларускай культуры. Але напрошваецца яшчэ адзін штрых да партрэта гэтай самабытнай асобы. Прэамбула такая: да 70-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў на свой электронны адрас я атрымаў ад Нацыянальнага акадэмічнага канцэртнага аркестра Беларусі новы заказ – шэраг вядомых рускамоўных песень, у тым ліку і шырокавядомую "Катюшу", для перакладу на беларускую мову. За працу ўзяўся я неадкладна, але шчыра скажу: без гарантыі, што спраўлюся. Святочная праграма М.Я.Фінберга склалася і прагучала належным чынам. Свой унёсак у справу я лічыў даволі сціплым. І раптам атрымліваю афіцыйны ліст ад 18.06.2014 за №01-25/327:

"Паважаны Васіль Аляксеевіч!

*Пад уражаннем Вашай высакароднай працы па перакладзе на нашу родную мову песень, якія ўвайшлі ў канцэртную праграму да 70-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, не магу не выказаць словы глыбокай пашаны за Вашу асабістую здольнасць **так** насычаць лірычнасцю і прыгажосцю беларускага слова перакладзеныя творы, што яны становяцца нацыянальнымі, адпавядаючымі патрабаванням часу, зразумелымі для выканаўцаў і слухачоў.*

Шчыра паважаю Ваш талент выбітнага беларускага паэта, сумленнага грамадзяніна, адданага Беларусі чалавека. Прыміце, шаноўны, ад сэрца падзяку за наша шматгадовае сяброўства, за садзейнічанне Нацыянальнаму акадэмічнаму аркестру Беларусі ў ажыццяўленні яго пастаяннай мэты – распаўсюджванні нацыянальнага музычнага мастацтва сярод насельніцтва, далучэнні сучаснікаў да багацця беларускай культуры.

Народны артыст Беларусі Міхаіл Фінберг".

І – размашыстым почыркам – добра знаёмы каларытны подпіс.

Такая ўвага з боку кіраўніка вялікага творчага калектыву, што ў пастаянным руху, гаворыць пра многае, для мяне асабіста і найперш – пра яго чалавечнае сэрца.

Васіль ЖУКОВІЧ.

ТРАДИЦИИ

КАК ПРОХОДИТ Рождество в Германии

Как и во всем мире, в Германии очень любят праздновать Рождество. Эта красивая старинная традиция имеет огромное значение для верующего человека. В разных странах светлый праздник Рождества отмечают по-своему, каждый народ привносит в его празднование свои национальные черты. И очень важно знать, как проходит Рождество в Германии, если вы решили провести рождественские каникулы именно в этой стране.

Подготовка к Рождеству в Германии начинается задолго до наступления ночи с 24 на 25 декабря. В городах и деревнях уже в конце октября начинаются первые приготовления к празднику, но все же основная подготовка приходится на декабрь. Heiligabend – Святой вечер, или Сочельник, – отмечается 24 декабря.

Время Адвента

Adventszeit – предрождественское время – это период ожидания Сочельника и подготовки к празднованию Рождества. Адвент включает в себя четыре декабрьских воскресенья, которые предшествуют Рождеству. Слово «адвент» означает «ожидание» или «прибытие». Именно с первого Адвента начинается католический церковный год. Раньше во время Адвента соблюдался пост, но современные немцы уже не придерживаются этой традиции. Дни Адвента – счастливое время для всех, кто искренне верит в чудесную историю Рождества.

Венок Адвента

В ознаменование начала Адвента в большинстве семей Германии вручную изготавливается Adventskranz – венок Адвента – из веточек вечнозеленых деревьев. Этот венок с любовью украшается нарядными красными и зелеными лентами, собранными в лесу сосновыми шишками и главное – четырьмя свечами, которые являются символами каждой недели Адвента. При подготовке к Рождеству важную роль играют любые детали. Например, свечи на венке должны быть определенных цветов: три фиолетового цвета (их зажигают во время первого, второго и четвертого Адвентов) и одна розового цвета (предназначена только для третьего Адвента). Каждое воскресенье декабря в немецких семьях под рождественские песнопения и гимны традиционно зажигается одна свеча на венке.

Календарь Адвента

Немецкие ребятишки просто обожают время Адвента. В эти дни в каждой семье родители дарят детям Adventskalender – специальный календарь Адвента – красочную картонную коробку, которая похожа на большую книгу с 24 прорезями-ставенками (по числу дней с 1 по 24 декабря). За дверцами календаря в углублениях находятся сладости, как правило, это нежный молочный шоколад, который так обожают все дети. В течение 24 декабрьских дней каждый немецкий ребенок с замиранием сердца открывает очередную пронумерованную дверцу и достает желанное лакомство. А в некоторых календарях, к радости детишек, рядом с шоколадом находятся и маленькие игрушки.

Рождественская елка

Упоминание о Tannenbaum – рождественской елочке – впервые было записано в 1605 году в Страсбурге: говорилось о том, что люди устанавливают в своих домах рождественские елки. Елочными украшениями служили сделанные из цветной бумаги розы, фольга, вафли, яблоки и даже сахар. С тех пор рождественская елка Tannenbaum и стала традиционной. «O Tannenbaum» («О, ёлочка!») – старинный рождественский гимн, наиболее известная версия которого была создана в 1824 году лейпцигским органистом и учителем по имени Эрнест Аншульц.

В некоторых областях Германии есть необычный рождественский обычай: 26 декабря принято ходить в гости к друзьям, чтобы похвалить их красиво украшенные рождественские елки. Эта традиция называется Christbaumloben, что в переводе означает «Хвала рождественской елке». Хозяин гостеприимного дома всегда с радостью наливает стаканчик бренди другу, восхваляющему его елку.

Рождество в Германии – красивый семейный праздник. 25 декабря немцы обычно проводят в кругу семьи, за рождественским столом. В меню присутствуют 7–9 блюд, среди которых главную роль играют запеченный гусь с яблоками, печеный карп или тушеная свинина с квашеной капустой. К основному блюду подаются печеный картофель, овощные рагу и салаты. На столах также присутствуют сырные закуски, колбаски и мясное фондю.

К символическим рождественским блюдам относится и пшеничная каша, сваренная на молоке с добавлением масла, меда, мака. На десерт подают традиционную немецкую выпечку: имбирные пряники, марципаны, кексы, пироги с фруктовой начинкой. В первый день Рождества принято есть штоллен – пряный пирог, в составе которого присутствуют изюм, ром, цедра апельсина, миндаль, корица и анис. Штоллен символизирует младенца в пеленке.

Многие берут отпуск на время рождественских праздников, чтобы навестить родителей или других родственников. Это давняя добрая традиция, когда люди, пусть ненадолго, забывают о возникших в повседневной жизни разногласиях, прощая друг другу обиды и от души радуясь тому, что могут наконец-то спокойно провести время в уютном семейном кругу.

ЧТО ТАМ, В КИЕВЕ?

Как в калейдоскопе

После очередной воскресной акции протеста, организованной сторонниками Саакашвили, сегодня тема о попавшем в опалу политике отошла на задний план.

В информационном пространстве появились более значимые темы. Сначала арест с обвинением в шпионаже в пользу Российской Федерации заместителя главы службы протокола премьер-министра Украины Станислава Ежова, а потом весьма скандальные вести из Лондона, где суд постановил арестовать по всему миру активы украинских олигархов – бывших совладельцев «Приватбанка» Игоря Коломойского и Геннадия Боголюбова.

Но тем не менее тема Саакашвили остается в информационной повестке дня. Провокационные воскресные стычки с полицией то ли демонстрантов, то ли организованных провокаторов не добавили активов ни Саакашвили, ни власти. Последующий поход экс-руководителя областной администрации в Генпрокуратуру, где предстоящий допрос превратился в очередной фарс. Оказалось, что прокуратура не правомочна проводить следственные действия с Михаилом Саакашвили – это в данном деле исключительно прерогатива СБУ, и адвокаты оппозиционера добились передачи дела в спецслужбу Украины.

Публикация Администрацией президента личного письма Саакашвили к Порошенко, которое было написано после консультаций с западными дипломатами, и вовсе поставила крест на попытках «по-семейному» снять конфронтацию между «заклятыми друзьями».

В пятницу 22 декабря состоится заседание Апелляционного суда Киева, где будет рассмотрено ходатайство Генеральной прокуратуры на решение Печерского суда, отказавшего прокуратуре в аресте Михаила Саакашвили.

В контексте антикоррупционных противостояний показательны сигналы, которые подает западный политический истеблишмент. На этой неделе в который раз было озвучено, что предоставление финансовой помощи и внешних инвестиций напрямую зависит от результатов борьбы с коррупцией в верхних эшелонах украинской политики. А для пущей убедительности было добавлено, что решение о приостановке безвизового въезда украинцев в Европу напрямую зависит от степени решения коррупционных проблем в стране.

Противостояние продолжается, но никому на пользу оно в Украине не идет. Только позитивные изменения могут положить конец распрям и смогут снизить накал страстей в стране.

**Александр ЦЫНКЕВИЧ,
собственный корреспондент
газеты «Народная Воля»
в Украине.**

ЭКСКЛЮЗИВ

Раса ЮКНЯВИЧЕНЕ,
вице-президент Парламентской ассамблеи НАТО:

«Все мы представляем интересы альянса…»

Высокопоставленная европейская чиновница недавно принимала участие в конференции, призванной мотивировать белорусских женщин идти в политику. С 2008-го по 2012 год госпожа Юкнявичене работала на посту министра обороны Литвы, а сейчас она – вице-президент ПА НАТО. Об этой организации, вопросах безопасности региона, ситуации в Украине она рассказала в специальном интервью для «Народной Воли».

ПА НАТО – что это такое…

– Госпожа Юкнявичене, вы – вице-президент Парламентской ассамблеи НАТО. Сколько времени работаете в этой должности?

– Второй год, две каденции. Парламентская ассамблея – это структура, представляющая парламенты стран НАТО, но не только. Право выбора и право быть избранными имеют те парламентарии, государства которых являются членами НАТО. Но приезжают на наши заседания и представители других государств – ассоциированных членов. Я думаю, что самые интересные дискуссии касаются сферы обороны и безопасности.

Я работаю в этой ассамблее как член делегации литовского парламента с 1999 года. Был только один перерыв, когда я была министром обороны. Министры не являются членами этой ассамблеи. Там только парламентарии, которые не работают в правительстве.

Вице-президентом первый раз меня выбрали еще в 2008 году, но буквально через несколько дней, когда наша партия победила на выборах, мне предложили занять пост министра обороны Литвы. Так что реально вице-президентом ПА НАТО я стала в 2016 году.

– Этот пост предполагает, что в Парламентской ассамблее у вас позиция, скорее, общеевропейская? Или все-таки вы больше продвигаете интересы Литвы?

– Нет никаких «своих» интересов… Все мы представляем интересы НАТО, всего альянса, который имеет свои задачи, свои цели.

– То есть разногласий внутри Парламентской ассамблеи нет?

– Конечно, есть. Но это не интересы отдельных государств. Например, когда ведется дискуссия насчет агрессии России против Украины, то, понятно, такие государства, как Литва, Польша, Латвия, отстаивают свою точку зрения – мы лучше знаем ситуацию. А для других государств, допустим, там, на юге, важнее проблема беженцев. Но мы стараемся понимать друг друга.

Это очень хорошо, чтобы мы поняли: угрозы на юге являются также угрозами и для нас, потому что мы вместе, в одной семье. Если один член семьи чувствует угрозу своей безопасности, то мы должны солидарно понимать это. Все решается консенсусом.

Но случаются и разногласия, например, в связи с тем, что некоторые члены делегаций – из левых партий, у них одно представление по ряду вопросов, у правых – другое. Но самое главное, чему я рада, это то, что люди прислушиваются друг к другу. Это очень важно, чтобы ты не только умел сказать о своих проблемах, но и прислушивался к мнению других.

Кто лоббирует интересы Путина

– Мне интересно, есть ли в Парламентской ассамблее НАТО лоббисты путинских интересов? Есть ли примеры коррупции?

– До 2014 года Россия была ассоциированным членом ассамблеи, и всегда приезжали делегации из обеих палат российского парламента. Но после аннексии Крыма они были удалены. Мы проголосовали за то, чтобы их не было, и сейчас их нет. Так что прямого лоббирования как бы нет.

Но в Европе есть пророссийски настроенные политики, например в германском парламенте, которые стремятся влиять на работу Парламентской ассамблеи, лоббируя интересы России.

За кого голосуют в постсоветских странах и почему

– Как вы думаете, почему пророссийские настроения характерны именно для жителей Восточной Германии, ведь они как раз таки очень хорошо знают, что такое коммунизм…

– Думаю, такие настроения в Восточной Германии есть потому, что там живут люди, которые не имели такого демократического опыта, какой есть у западных людей. Граждан Запада отличают либеральные взгляды.

«Самый главный вопрос – это Украина». План Маршалла

– Есть ли какая-то стратегия у НАТО в отношении спорных грузинских территорий, а также Донбасса и Крыма?

– Я считаю, что это самая настоящая агрессия России против Украины.

– А против Грузии?

– И против Грузии то же самое.

Что касается единой стратегии, то мне хотелось бы, чтобы она была. Но Парламентская ассамблея не является каким-то учреждением, где есть правительство, которое как скажет, так и будет. Мы принимаем резолюции, рапорты, мы делаем анализ – и посылаем в НАТО. Мы не являемся частью НАТО. ПА – это такая отдельная структура, которая работает вместе с экспертами. В частности, и с экспертами НАТО. Там представлен каждый парламент стран-членов НАТО.

Для меня как главы литовской делегации в ПА НАТО сейчас самый главный вопрос – это Украина. Грузия тоже, но Украина особенно, потому что мы думаем: если Украина будет идти по успешному пути и показывать пример таким государствам, как Россия, то и России будет лучше. Это поможет России справиться с нынешним автократическим агрессивным режимом.

Так что мы всеми силами помогаем Украине, делаем все, чтобы те, кому еще не все ясно, прозрели и поняли, что там творится. Мой коллега бывший председатель нашей партии Андрюс Кубилюс работает сейчас над так называемым планом Маршалла для Украины. Как вы знаете, это был план помощи Америки странам Европы, понесшим большие потери во Второй мировой войне. Так вот мы считаем, что сейчас надо помогать тем государствам, которые только теперь уходят из такого почти послевоенного статуса – ведь у них не было сформировано полноценное государство, не было нормальной рыночной экономики и т.д.

– Вы имеете в виду прежде всего экономическую помощь?

– Речь идет как об экономической помощи, так и об административной реформе, методах борьбы с коррупцией и о многом другом, что будет помогать этому государству становиться на ноги.

– Предполагается, что это будет после разрешения вопросов о спорных территориях или уже сейчас?

– Уже сейчас. Это параллельно. Чтобы сейчас те территории, которые под управлением Украины, могли развивать демократию, экономику, чтобы люди видели разницу.

Мы взялись за это, потому что видим: все устали от войны, происходит своеобразное привыкание к той ситуации, которая сложилась. А это как раз очень удобно для России. И восточная соседка проводит гибридную работу в самой Украине, чтобы, скажем, через выборы пришли какие-то силы, может быть, даже не прямо пророссийские, но, например, какие-то националистические, которые бы компрометировали Украину в глазах Запада.

Так что мы очень озабочены тем, как будет развиваться ситуация в Украине. Мы заинтересованы в том, чтобы европеизация Украины была реальной.

– В связи с этим вопрос: а Беларусь обсуждается, находится в зоне внимания НАТО? Хотя бы на третьей странице списка?

– Обсуждается. Получаем вопросы, особенно мы, кто живет рядом с вами. В Литву довольно часто приезжают представители комитетов Парламентской ассамблеи НАТО, в следующем году в Вильнюсе пройдет Standing committee – это саммит самого главного комитета, в который входит около ста руководителей делегаций с заместителями.

И мы всегда стараемся включить в повестку дня вопросы наших соседей, и в частности Беларуси. Но, к сожалению, пока мы не можем сказать ничего позитивного, только то, что Беларусь, на наш взгляд, все больше и больше теряет свой суверенитет.

– Есть ли какие-то планы, какая-то стратегия в отношении Беларуси?

– Я не скажу, что никто не интересуется тем, что происходит в вашей стране. Ведется мониторинг, в Беларуси работают послы государств НАТО, Европейского Союза. Хотелось бы всем, конечно, чтобы между нами не было снова железного занавеса.

И здесь опять вернусь к вашей южной соседке. Если будут позитивные перемены в Украине, если разница жизни будет видима, заметна, если Украина станет более открытой, будет ближе к Европе, то, я думаю, это повлияет и на вашу ситуацию, особенно на вашу молодежь.

– Вот почему важно задействовать так называемый план Маршалла, чтобы была видна реальная помощь Украине. Сейчас российская пропаганда вбивает населению наших стран в голову: «Никому вы в Европе не нужны, никто вас там не ждет, помогать вам никто не будет и т.д.» А у нас из шести телеканалов половина российских…

– Это ужас какой-то! Российская пропаганда по всем каналам. Это реально плохо. Есть такая поговорка: огурец не хотел быть соленым, но стал таким, потому что его бросили в соленую воду...

– Исходя из этого, для белорусов очень актуален визовый вопрос. Стоит побывать несколько раз в Европе, и вся эта пропаганда разбивается.

– Согласна с вами, но есть еще немало преград на пути к тому, чтобы белорусы имели возможность разъезжать по Европе без виз.

Про признание спорных территорий

– Я правильно вас понимаю: Европа будет оставаться на позициях, что Донбасс – это Украина, и Крым – тоже Украина?

– Я уверена, что так будет. Но тут важно, как сама Украина будет действовать. Я слышу там разные голоса. Подобное было когда-то и у нас в Литве. Мы жили под оккупацией 50 лет. И мало кто сначала думал, что мы когда-нибудь будем свободными. Если бы мне кто-то когда-то сказал, что я буду вице-президентом Парламентской ассамблеи НАТО, – я и во сне такое не могла увидеть. Но время все изменило. Оно наложит свой отпечаток и на Крым, и на Донбасс, и на вашу страну.

**Вопросы задавала
Анна КРАСУЛИНА.**

Народная Воля http://www.nv-online.info
22 СНЕЖНЯ 2017 г.

ДАВЕДАЧНАЕ БЮРО

На пытанні чытачоў адказвае старшыня Пухавіцкай раённай арганізацыі ГА "Беларускае таварыства абароны правоў спажыўцоў" Васіль ВАЛАСЮК

Правесці незалежную экспертызу

Набыты планшэт перастаў уключацца, аддаў яго на гарантыі ў магазін. Праз нейкі час мне адмовілі ў рамонце. Сказалі, што, маўляў, пашкоджанні атрыманы ад падзення тавару на падлогу, хаця я дакладна ведаю, што такога не было. Што рабіць?

Андрэй ПЕРМЯКОЎ, г.Калінкавічы.

– У гэтай сітуацыі спажывец мае права звярнуцца да незалежных экспертаў, якія і высветляць асноўную прычыну недахопу.

Зацягнулі з рамонтам машыны

Здаў аўтамабіль у рамонт па гарантыі. Мне ўказалі тэрмін рамонту – 25 дзён. Пасля ўказанага тэрміну прайшло яшчэ 20 дзён, і толькі затым машыну вярнулі. Што я магу патрабаваць, каб пакараць рамонтнікаў?

Віталь МАЛІНОЎСКІ, Віцебск.

– Законам устаноўлены тэрміны рамонту – 14 дзён. Калі яны парушаны, то заяўляйце пісьмовую прэтэнзію ў сэрвісны цэнтр.

Чаравікі без гарантыі?

На рынку купіла недарагія зімовыя чаравікі. Чэк выдалі, але пры гэтым сказалі: "Папярэджваем, што на гэты абутак мы наогул не даём ніякай гарантыі". Якія ў мяне правы?

Алена МІКІЦКАЯ, г.Вілейка.

– Гэта ўжо фокусы прадаўца. Кожны абутак мае два віды гарантыі: гандлёвы – 1 месяц і вытворчы – 2 гады.

Кампенсацыя за дастаўку кухні

Купілі кухонны гарнітур, заплацілі поўны кошт. Замест абяцаных 14 дзён дастаўкі давялося чакаць 35 дзён. Ці магу я патрабаваць кампенсацыю? І як мне вызначыць яе суму? Ці трэба звяртацца да юрыстаў?

Віктар ФЕДАРУК, г.Добруш.

– Так, суму кампенсацыі вам разлічыць спецыяліст.

Не спадабалася сала

Набыў на рынку сала, падчас пакупкі не пакаштаваў. Але прадавец запэўніла, што вельмі смачнае. Дома аказалася, што сала мае гаркаваты прысмак, яно не спадабалася мне… Чэк не выдавалі, што рабіць?

Васіль ГУШЧА, Мінск.

– Звярніцеся да таго прадаўца, у якога набывалі тавар. Дайце яму паспрабаваць сала, і я ўпэўнены, што калі прэтэнзіі слушныя, то вам заменяць тавар альбо вернуць грошы. А на будучае вам парада: заўсёды патрабуйце чэк.

На вокнах збіраецца кандэнсат

Паставілі пластыкавыя вокны, на шкле ў пакоях стаў збірацца кандэнсат. Трэба звяртацца ў фірму з прэтэнзіяй альбо экспертыза павінна ўстанавіць, чаму так адбываецца?

Марына ГАЛЬКЕВІЧ, г.Ліда.

– Спажывец у такой сітуацыі мае права напісаць на фірму прэтэнзію і запатрабаваць выправіць недахопы.

Вярнуць ноўтбук

Ці можна на працягу 14 дзён пасля пакупкі вярнуць ноўтбук у магазін? Ён нармальна працуе, але не ўсё задавальняе ў тэхнічных характарыстыках…

Аляксандр СНЕЖЫН, г.Пружаны.

– Маеце на гэта поўнае права.

Зламалася новая рыдлёўка

Купіў восенню рыдлёўку для снегу. Як толькі паляцелі "белыя мухі", пачаў чысціць дарожкі, і рыдлёўка адразу ж зламалася. Ці можна абмяняць яе на новую? Чэк захаваўся.

Валянцін ХАДАНОВІЧ, Гродна.

– Можаце, таму адразу звяртайцеся да прадаўца.

ВЫШУК

Юрый Авяр'янаў хаваецца ў Канадзе?

Як вядома, восенню Следчы камітэт паведаміў, што па падазрэнні ва ўхіленні ад выплаты падаткаў затрыманы шэраг топ-менеджараў Авяр'янава. Пазней было заяўлена і пра тое, што распачата крымінальная справа ў дачыненні да бізнесмена.

Нагадаем, што прыкладна паўтара года таму ў Юрыя Авяр'янава ўзніклі сур'ёзныя праблемы з крэдыторамі. Сам ён знаходзіцца ў замежжы.

Зараз вядома, што ў Беларусі на тарг выстаўленая маёмасць Авяр'янава – сталічны забаўляльны парк "Дрымлэнд" (прапаноўваецца за 29.186.000 рублёў), "Аграфірма "Ілья" (6.740.100), у бліжэйшы час такі ж лёс чакае і рынак будаўнічых матэрыялаў ва Уручча.

"Паводле некаторай інфармацыі, Авяр'янаў зараз перабраўся ў Канаду, – распавёў "Народнай Волі" чалавек, які добра ведае беларускага алігарха. – *Апошнім часам ён жыў у Германіі, але немцы абавязкова выдалі б бізнесмена беларускім праваахоўнікам. У гэтым плане немцы вельмі педантычныя. Відаць, таму Авяр'янаў і вырашыў перахавацца ды з'ехаць падалей".*

Сяргей НІКАНОРАЎ.

БЛІЦ

*Дэпутат Дзярждумы Расіі **Віталь Мілонаў** заявіў, што нацыянальны алімпійскі камітэт Беларусі мог бы таксама адмовіцца ад удзелу ў Алімпіядзе-2018 у знак салідарнасці з Расіяй, якая пазбаўлена права афіцыйна прымаць удзел у Гульнях. Бо, на яго думку, Міжнародны алімпійскі камітэт цкуе Расію па палітычных матывах. Мы звярнуліся да беларускіх спартсменаў, спецыялістаў і палітыкаў з пытаннем:*

Ці павінна Беларусь адмовіцца ад Алімпіяды?

Аляксандр СЫМАН, былы біятланіст:

– Я не разумею такую пастаноўку пытання. Расія – гэта Расія, а Беларусь – гэта асобная суверэнная дзяржава. Спартсмены чатыры гады рыхтуюцца да гульняў, дык чаму палітыкі павінны вырашаць, каму можна ехаць на Гульні, а каму трэба заставацца дома? Я ўвогуле выступаю за тое, каб спорт заставаўся па-за межамі палітыкі.

Андрэй АРАМНАЎ, алімпійскі чэмпіён па цяжкай атлетыцы:

– Мне падаецца, гэты чалавек наогул не павінен быў адкрываць рот з такой нагоды. Хто такі расійскі дэпутат Мілонаў і якое дачыненне ён мае да незалежнай Беларусі? Хутка мы ў сябе і газ знойдзем, і нафту, так што яшчэ больш незалежнымі станем. А можа, яшчэ і алмазы адкапаем…

Уладзімір ПАРФЯНОВІЧ, трэнер, трохразовы алімпійскі чэмпіён па веславанні на байдарцы:

– Я не разумею: навошта абмяркоўваць ідыёцкія прапановы чалавека, які наогул нічога не разумее ў спорце? Разумны такога не прапанаваў бы. Некаторыя спартсмены рыхтуюцца да Алімпіяды, можа быць, нават не чатыры гады, а ўсё жыццё, а нейкі Мілонаў будзе прымаць рашэнне за іншых людзей у іншай краіне. Ды гэтым самым ён плюнуў у душу ўсім беларускім спартсменам! А Расіі, калі падабаецца трымаць такіх дурняў у Дзяржаўнай думе, то няхай яны там самі сабе і робяць прапановы.

Святлана ЦІМАШЭНКА, чэмпіёнка свету па самба:

– Як кажуць, сяброўства сяброўствам, а тытунь у кожнага свой.

Аляксандр КУЛЬ, менеджар баскетбольнага клуба "Цмокі-Мінск":

– Спартсмены нікому і нічога не павінны. Іх справа – трэніравацца і выступаць, але ж спорт і палітыка настолькі перапляліся, што сёння ў нас хакеістаў ужо накіроўваюць на чэмпіянат свету, як на вайну. Гэта дзяржава адпраўляе алімпійцаў на Гульні, таму, калі было б прынята палітычнае рашэнне не ехаць, то так яно і здарылася б. Іншая справа, што спартсмену заўсёды вельмі крыўдна не патрапіць на Алімпіяду. І дзеля чаго?

Дзяніс САДОЎСКІ, адказны сакратар аргкамітэта па стварэнні партыі "Беларуская Хрысціянская Дэмакратыя":

– Віталь Мілонаў – гэта яшчэ той клоўн, таму ўсе яго прапановы можна ацэньваць хіба што толькі ў цыркавым жанры. Некаторыя расійскія спартсмены зганьбілі сябе на ўвесь свет допінгавымі скандаламі, таму няхай дзякуюць, што іх дапусцілі на Алімпіяду хаця б у неафіцыйным фармаце. Разбірайцеся са сваімі праблемамі самі. А ў беларусаў і сваіх хапае.

Аляксандр ЯФІМАЎ, трэнер па лёгкай атлетыцы:

– Беларусь, Казахстан, Кыргызстан – незалежныя дзяржавы. Чаму нехта павінен адмаўляцца ад Алімпіяды? Калі мы знаходзімся ў залежнасці ад расійскіх нафты ці газу, то і ад Гульняў павінны адмаўляцца? Калі, скажам, Еўрапейскі банк рэканструкцыі і развіцця дае Беларусі некалькі мільёнаў долараў, то беларускія спартсмены нешта і Еўропе вінаватыя? Таму не трэба блытаць боб з гарохам. У вас – свае спартсмены, у нас – свае. Калі зборную Балгарыі па цяжкай атлетыцы дыскваліфікавалі, то я не чуў, каб нехта за іх "падпісаўся" і адмовіўся ад удзелу ў спаборніцтвах.

Алесь СІВЫ.

НЕЗВЫЧАЙНАЕ МЕСЦА

Як за рубель купіць 100 тысяч рублёў

Карэспандэнт "Народнай Волі" пабываў на "Полі цудаў".

…У выхадны дзень на "барахолцы" ў Ждановічах з казачнай назвай "Поле цудаў", што называецца, не прапіхнуцца. Ля ўваходу на гэты "блышыны рынак" прадаўцы трашчаць электрашокерамі, прапаноўваюць каву і курагу па "смешных цэнах" і запрашаюць купіць парфуму "з сапраўдным французскім водарам". Затым вы робіце яшчэ некалькі крокаў – за агароджу вышэйзгаданага "поля" – і… быццам пераляцаеце на машыне часу на некалькі дзесяцігоддзяў (а то і стагоддзяў) у мінулае. На гэтым рынку патрыманых рэчаў можна купіць практычна ўсё – ад відэльцаў і лыжак, якія вырабілі яшчэ пры Хрушчове, да самавара 1870 года.

Гандляры падзелены паміж сабой на "эліту" і "земляных". Першыя працуюць за прылаўкамі і пад навесамі, таму дрэннае надвор'е іх не так страшыць, як тых, хто прадае тавар з зямлі і пад адкрытым небам. Дарэчы, тут рухавік гандлю – менавіта "нябесная канцылярыя".

– Дрэннае надвор'е – няма пакупніка, – тлумачыць мне Анатоль Пятровіч, які прадае тавар на рынку апошнія два гады. – Няма пакупніка – няма прыбытку.

На падсцілцы ў яго – розныя іржавыя ключы, ручкі для дзвярэй, цвікі, нейкія старыя матры невядома да чаго і шмат чаго іншага.

– У вёсцы ў гаражы ўжо месца няма для гэтага барахла, – тлумачыць мне суразмоўца, чаму ён тут. – Натуральна, можна было б проста выкінуць на якую-небудзь сметніцу альбо здаць на металалом, але ж там зусім капейкі даюць. Больш на бензін патрацціш, пакуль адвязеш у горад. Сам я зараз на пенсіі, часу хапае, таму мне нескладана паўдня ў суботу і нядзелю правесці на "полі". І ўсім жа добра: я не выкіну той самы непатрэбны мне ключ, а атрымаю за яго нейкую капейку, а таму чалавеку, хто купіць у мяне, не трэба пераплачваць. Тут жа ўсё ў разы танней, чым у магазіне.

Анатоль Пятровіч распавядае, што пенсіянерам за месца плаціць не трэба, і асноўны кантынгент сярод прадаўцоў – менавіта яны.

– Цэлы дзень я сяджу з сямі раніцы да трох гадзін дня, – распавядае ён пра свой працоўны графік. – І толькі ў выхадныя, бо ў будныя дні тут наогул пуста. Колькі можна нагандляваць за дзень? Да 100 рублёў – больш у мяне не было. Сёння, напрыклад, у мяне ключы купілі і кранштэйн, так што 10–20 рублёў ёсць, каб схадзіць у магазін. А вось побач чалавек стаіць –пакуль наогул капейкі не атрымаў. Так што дзень на дзень не падобны.

– А самавар у вас працуючы? – цікаўлюся ў гандляра.

– Не, але ж зараз модна лецішчы ды катэджы афармляць у старым стылі. Таму ў руках добрага дызайнера і стары самавар, і грамафон знойдуць прымяненне.

Дарэчы, непадалёку і насамрэч прадаюць працуючыя самавары – самы сапраўдныя антыкварыят. Калі верыць прадаўцам, то зроблены яны ў 1870 годзе. Кошт – каля 250 долараў. А вось самавар савецкіх часоў, які блішчыць латунню, каштуе ў два с паловай разы танней – 100 "зялёных".

– Ку-у-уплю-прадам грошы, ку-у-уплю-прадам грошы! – як фазан у шлюбны перыяд раве на ўвесь рынак мужчына, абвешаны, бы ёлка, рознымі манетамі і папяровымі купюрамі.

– Колькі 100-тысячная купюра каштуе? – пытаюся ў прадаўца і з настальгіяй успамінаю нядаўнія часы, калі я быў мільянерам.

– Усяго рубель. Дзе ты яшчэ 100 тысяч купіш за рубель?! – бачна, што чалавек з гумарам.

Сяргей, які прадае фарфоравыя статуэткі, шчыра распавядае мне пра свой маленькі бізнес.

– Раней інжынерам працаваў, але заробкі былі такія, што ад жонкі ў свой бок чуў толькі кпіны. А тут выпадак надарыўся: неяк паехаў у вёску да маці, тая распавяла, што суседка хоча прадаць фарфоравыя статуэткі. Усё роўна старой жанчыне яны не патрэбны, а нейкая капейка не перашкодзіць. А пасля я зразумеў, што гэта добры бізнес. Таму езджу па вёсках, скупляю стары фарфор і на рынку яго прадаю. Праўда, у апошні час працаваць усё складаней. Не адзін я такі разумны.

Мой суразмоўца не распавядае, за колькі купляе ў бабулек тавар, але на рынку яны каштуюць не вельмі ўжо і танна – ад 50 да 110 долараў.

Зрэшты, тут можна знайсці любы тавар па любой цане. Савецкія канькі за 8 рублёў, шуба з лісы – за 20, джынсы – за два 2 рублі, процівагаз за 5 рублёў і туфлі за 50 капеек – усё гэта рэальнасць. Сапраўднае поле цудаў…

Алесь СВЯТЛАНІЧ.
Фота аўтара.

НА ЗДОРОВЬЕ!

Ешьте хурму!

В сезон хурмы нужно обязательно употреблять в пищу ее плоды при отсутствии противопоказаний, считают медики.

В хурме содержатся витамины А, бета-каротин, Е и другие антиоксиданты, благодаря чему эти оранжевые плоды называют природным лекарством: они помогают организму бороться с воспалениями и противостоять раку.

В частности, эксперты отмечают, что насыщенная витаминами и минералами (витамины группы В, С, калий, железо, йод) хурма эффективно укрепляет иммунитет, активизирует и повышает защитные функции организма в его борьбе с инфекциями и вирусами.

Также плоды хурмы приносят пользу пищеварению: по словам специалистов, мякоть и кожица хурмы содержат много пищевых волокон, пектинов и клетчатки. Данное свойство превращает хурму не только в рекомендуемый для улучшения пищеварения, но и в диетический продукт. Тем более что калорийность хурмы довольно низкая – 80 килокалорий на 100 граммов.

Кстати, благодаря регулярному употреблению хурмы можно стать стройнее не только потому, что за счет активации пищеварительных процессов будут быстрее уходить излишки жира. Мякоть оранжевых плодов, как пояснили эксперты, действует как диуретик, то есть способствует более активному выведению жидкости из организма и избавлению от отечности.

Помимо этого, хурма является ценным источником калия – главного микроэлемента для нормальной работы сердечно-сосудистой системы.

РЕГИСТРАТУРА

Ирина ГЛИНСКАЯ:

«Уровень заболеваемости гриппом ниже прошлогоднего»

Несмотря на сырую и промозглую погоду, случаев заболевания гриппом в Беларуси пока не зарегистрировано.

– Даже если бы единичные случаи гриппа и были зафиксированы, это было бы нормально, – поясняет заместитель главного врача Республиканского центра гигиены, эпидемиологии и общественного здоровья **Ирина Глинская.** – *Но пока лабораторно вирусы гриппа у нас не идентифицированы. Что касается общей картины заболеваемости острыми респираторными инфекциями, то она закономерна для данного периода. Более того, в этом году уровень заболеваемости ниже, чем в аналогичный период прошлого года. И по детской заболеваемости, и по взрослой».*

В санитарно-эпидемиологической службе Минска дополняют: *«Результаты мониторинга за циркуляцией возбудителей ОРИ среди населения Минска свидетельствуют о циркуляции негриппозных респираторных вирусов (аденовирусов, риновирусов, вирусов парагриппа и др.)».*

Специалисты отмечают: в том, что последние 5–6 лет грипп, можно сказать, щадит белорусов (нет эпидемий, смертельные осложнения если и фиксируются, то в единичных случаях), заслуга плановой вакцинации. Благодаря ей, уровень заболеваемости гриппом в Беларуси снизился в 14–15 раз.

В этом году прививку от гриппа уже сделали более 40 процентов населения. В Минске, например, привито 41,2% жителей города. По словам медиков, это оптимальная цифра, чтобы сформировать так называемый коллективный иммунитет.

В нынешнем сезоне для бесплатной иммунизации используется вакцина «Гриппол плюс» (Россия). За деньги можно привиться российскими «Гриппол плюс» и «Ультравак», а также вакцинами «Инфлювак» (Нидерланды) и «Ваксигрипп» (Франция). *«Все вакцины равноэффективны и соответствуют группе вирусов, которые, как прогнозируется, будут циркулировать на территории страны в этом эпидсезоне,* – поясняют в пресс-службе Министерства здравоохранения. – *По прогнозам ВОЗ, в текущем эпидемическом сезоне на территории Северного полушария будут циркулировать три штамма вируса гриппа: два аналогичных прошлогодним и один новый, который ранее не циркулировал широко, иммунитет у населения к нему не сформирован - A/Michigan/45/2015 (H1N1) pdm09-like virus».*

Что касается эпидемии гриппа, то, по прогнозам, медиков она ожидается в конце января -- в начале февраля 2018 года. Но будет это эпидемия, или рост заболеваемости, точно пока никто сказать не берется.

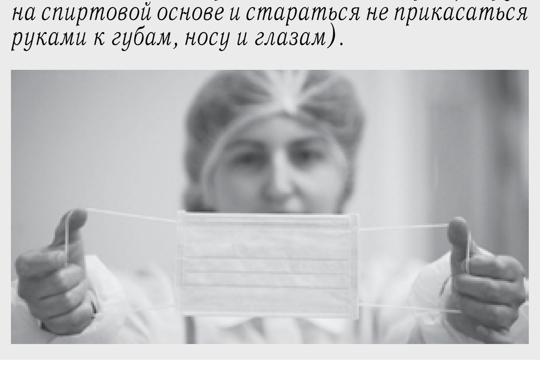
Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

НА ЗАМЕТКУ

Не прикасаться руками к губам, носу и глазам

Чтобы снизить риск заражения острыми респираторными инфекциями, медики советуют соблюдать некоторые правила:

- *обеспечить систематическое проветривание помещений;*
- *избегать близкого контакта с людьми, которые кажутся нездоровыми (чихают, кашляют);*
- *вести здоровый образ жизни (полноценный сон, рациональное питание, физическая активность, регулярные прогулки на свежем воздухе);*
- *соблюдать «респираторный этикет» (при кашле и чихании использовать носовой платок, предпочтительнее применять одноразовые бумажные платки и выбрасывать их сразу после использования; при отсутствии носового платка чихать и кашлять нужно в сгиб локтя, а не в ладони; часто и тщательно мыть руки с мылом или использовать средство для дезинфекции рук на спиртовой основе и стараться не прикасаться руками к губам, носу и глазам).*

Народная Воля http://www.nv-online.info
22 СНЕЖНЯ 2017 г.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 25 ДЕКАБРЯ

Беларусь 1
07.00 Слово митрополита Тадеуша Кондрусевича на Рождество Христово.
07.10 «Вьюга». Х/ф.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Главный эфир».
10.20, 12.10 «Поговори со мною о любви». Сериал.
13.55, 15.10 «Снежный ангел». Х/ф.
16.20 «Новогодний рейс». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.45 «Перекрестки». Сериал.

Беларусь 2
07.00 «Белый плен». Х/ф.
08.55, 19.05, 22.05 «Тэлебарометр».
09.30 «Копейка в копейку».
10.10 «Сыграй меня, если сможешь».
10.50 «Камень, ножницы, бумага».
11.35 «Кунг-фу панда: захватывающие легенды». Мультсериал.
12.50 «Алиса в Стране чудес». Х/ф.
14.45 «Алиса в Зазеркалье». Х/ф.
16.45 «Спасти мистера Бэнкса». Х/ф.
19.15 «Суперлото».
20.10 «Свадьба вслепую».
22.00 «КЕНО».
22.40 «Их перепутали в роддоме». Сериал.
23.40 «Мир наизнанку».

Беларусь 3
07.30 «Размовы пра духоўнае».
07.40, 15.25, 20.15 «Калейдаскоп».
07.55, 15.40, 20.30 «Гэты дзень».
08.00 «Рыжы, сумленны, закаханы». М/ф.
10.30 «Беларуская кухня».
11.00 «Вялікі перапынак». Серыял.
15.45 «Наперад у мінулае».
16.15 Пасланне і благаславенне з Ватыкана з удзелам Папы Рымскага Францыска.
17.00 «Камертон».
17.25 «Сірата казанская». М/ф.
18.50 «Закаханы па ўласным жаданні». М/ф.
20.40 «Калыханка».
21.05 "Валянцін Елізар'еў". Юбілейны канцэрт, прысвечаны 70-годдзю Майстра.
23.55 «Тэатр у дэталях». **«Па шчупаковым загадзе».** Спектакль Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя М.Горкага.

Беларусь 5
07.45 «Про спорт. Итоги недели».
08.25 Футбол. Чемпионат Англии.
09.20 «Марадона». Х/ф.
10.55 Легкая атлетика. Рождественский турнир по прыжкам в высоту.
12.00 Танцевальный спорт.
13.35 «Гандбол над Бугом».
14.05 Художественная гимнастика. Baby Cup.
16.10 «Кубок войны и мира. Новые времена».
16.50 Хоккей. КХЛ. «Трактор» (Челябинск) – «Динамо-Минск» (в перерывах – «Спорт-центр»).
19.15 «Спорт-центр».
19.25 Хоккей. КХЛ. «Динамо» (Москва) – ЦСКА (Москва) (в перерывах – «Спорт-микс».
21.55 «Стритрейсеры». Х/ф.

ОНТ
07.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
07.10 «Не может быть!». Х/ф.
08.55 «Удача в придачу!». Дневник.
09.10 «Про Красную Шапочку». Х/ф.
11.40 «Обыкновенное чудо». Х/ф.
14.25 «Новогодний калейдоскоп».
14.45, 16.15 «Все, что нам нужно». Сериал.
19.00 «Лучше всех!».
21.05 Юбилейный вечер Александра Зацепина.
23.00 «Страна чудес». Х/ф.
00.30 «Улица полна неожиданностей». Х/ф.

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
10.00 «Картина мира».
10.55 «Погода на неделю».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «Комната смеха».
12.30 «Что происходит».
13.35 «Наше дело».
14.35 «О самом главном».
15.45 «60 минут».
17.35 «Судьба человека».
18.45 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
20.35 «Принцип Хабарова». Сериал.
22.10 «Тайны следствия». Сериал.
00.05 «Вечер».

НТВ-Беларусь
06.20 «Астропрогноз».
06.25 «Адвокат». Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
08.05 «Муслим Магомаев. Возвращение».
09.00 «Жди меня».
10.25, 13.25, 16.30 «Сердце ангела». Сериал.
19.40 «Ленинград 46». Сериал.
23.05 «Итоги дня».
23.35 «Версия». Сериал.

СТВ
06.55 «Николай Гусовский: рожденный заново».
07.40 «Франциск Скорина». Х/ф.
08.15 «Неделя».
09.10 «Большой завтрак».
09.50 «Полицейский из Беверли-Хиллз». Х/ф.
11.40 «Полицейский из Беверли-Хиллз-2». Х/ф.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.40, 16.40 «Всем по котику».
14.05 «Полицейский из Беверли-Хиллз-3». Х/ф
15.50 «Большой город».
17.00 «Покровские ворота». Х/ф.
20.00 «СТВ-спорт».
20.05 «Звезда эпохи».
21.35 «Выкрутасы». Х/ф.
23.20 Концерт Шарля Азнавура.

Мир
06.00 «Идеальное Рождество». Х/ф.
07.00 «Любимые актеры».
07.30 «Доброе утро, мир!».
08.35 «Нет проблем».
10.00, 13.15 «Начать сначала. Марта». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
14.00 «Дела семейные».
15.00, 03.30 «Дела семейные. Новые истории».
16.15, 17.10, 18.05, 04.25 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20 «Гаишники-2». Сериал.
23.30 «Любовь с первого вздоха». Х/ф.
01.35 «Мимино». Х/ф.

Россия Культура
06.30, 11.10, 23.45 «XX век».
07.15 «Цвет времени».
07.30, 08.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
07.35 «Пешком…».
08.05 «Дорога на Бали». Х/ф.
09.40 «Не квартира – музей».
10.15, 17.35 «Наблюдатель».
12.05 «Мы – грамотеи».
12.50 «Белая студия».
13.30 «Куклы».
14.10, 01.25 «Мировые сокровища».
14.30 «Библейский сюжет».
15.10 «Реквием» Джузеппе Верди в Большом театре».
16.40, 00.35 «Дом на Гульваре».
18.35 «Линия жизни».
19.45 «Главная роль».
20.00 «Ступени цивилизации». «История Древнего Египта. Дорога к пирамидам».
21.00 «Спокойной ночи, малыши!».
21.10 Юбилейный концерт, посвященный 15-летию Московского международного Дома музыки.
01.40 Ф.Мендельсон. Концерт для двух фортепиано с оркестром.
02.30 Мультфильм для взрослых.

Белсат
07.00, 21.00, 00.25 «Аб'ектыў».
07.15 «ПраСвет».
07.55 «Над Нёманам».
08.10 «Беларусы ў Польшчы».
08.30 «Эксперт».
08.50 «Людскія справы»: «Праграма развіцця вёскі: школа сельскага бізнесу».
09.25 «Мова нанова»: «Каляды».
09.45 «Вяскоўцы».
10.15 «Рапарт»: «Якое войска нам патрэбна?».
10.50 «Калядныя размовы».
11.10 «Звычайны святы чалавек». Д/ф.
12.10 «Вікінгі». Серыял.
13.05 «Ежы Папялушка. Пасланец праўды». Д/ф.
14.35 «Невядомая Беларусь»: «Народны альбом». Наўмысны шэдэўр». Д/ф.
15.25 «Народны альбом». 20 гадоў». Фільм-канцэрт.
17.00 «Чужынец у раі». Д/ф.
18.15 «Беларускія песні. Традыцыя адлегласці». Муз.ф.
19.00 «Асабісты капітал».
19.20 «Гарнастай». М/ф.
21.15, 00.40 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Мядзельскі замак на возеры Мястра».
21.30 «Легенда Бэгера Вэнса». М/ф.
23.35 «Чалавек Бога». Д/ф.
01.00 Канцэрт класічнай музыкі «Last Night».

ВТОРНИК, 26 ДЕКАБРЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.40 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15, 00.20 «Зона Х».
09.10 «Наступит рассвет». Сериал.
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 «Жемчуга». Сериал.
13.10 «Детский доктор».
13.45 «День в большом городе».
14.45, 15.25 «Райское место». Сериал.
15.15, 18.00 «Новости региона».
17.05 «Белорусское «Времечко».
21.00 «Панорама».
21.50 «Специальный репортаж».
22.10 «След». Сериал.
00.00 «Сфера интересов».
01.00 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 19.00 «Тэлебарометр».
09.05, 17.05 «Женщины в черном». Сериал.
10.55, 22.05 «Богиня шопинга».
11.25, 22.35 «Когда мы дома».
12.00, 21.10 «Папа сможет?».
12.50, 19.05 «Американский жених».
14.00 «Битва салонов».
15.10, 23.05 «Их перепутали в роддоме». Сериал.
16.15, 00.00 «Ничего себе ньюз».
16.20, 00.05 «Пин_код».
20.10 «Барышня-крестьянка».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».

Беларусь 3
07.00 «Дабранак».
07.35, 12.20, 20.15 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 20.00 «Калейдаскоп».
08.20, 12.15, 15.25 «Гэты дзень».
08.25, 18.30 «Зімовая вішня». Серыял.
09.20, 13.45 «Песні навагодніх начэй».
09.50 «Святло далёкай зоркі».
10.20 «Пацалунак Сакрата». Серыял.
12.50 «Наперад у мінулае».
13.20 «Я хачу гэта ўбачыць!».
14.15 «Навагоднія вечары ў Маладзечне».
15.30 «Расследаванні камісара Мегрэ». Серыял.
17.05, 21.05 «Мітусня». М/ф.
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.40 «Калыханка».
22.35 «Люблю і памятаю».
Аўтарская праграма Уладзіміра Арлова.
23.10 «Залаты шлягер – 2017».

Беларусь 5
07.50 Хоккей. КХЛ.
09.45 «Кубок войны и мира. Новые времена».
10.25 «Стритрейсеры». Х/ф.
12.20 «Гандбол над Бугом».
12.50 «Игры «на вырост».
13.20 Танцевальный спорт. «Альянс Трофи – 2017».
14.55 «Кубок войны и мира. Настоящая сборная».
15.25, 17.55 Футбол. Чемпионат Англии. Прямая трансляция.
17.25 «Спорт-кадр».
19.45 Хоккей. Чемпионат Беларуси. «Юность-Минск»–«Неман» (в перерывах – «Спорт-центр»).
20.00 Хоккей. Молодежный чемпионат мира (U-20). Беларусь–Швеция (в перерывах – «Спорт-центр»).
00.00 Хоккей. Молодежный чемпионат мира (U-20). Канада–Финляндия (в перерывах – «Спорт-микс»).

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.10, 07.10, 08.10 «Наше утро».
09.10 «Сергей Бодров. «В чем сила, брат?».
10.00 «Жить здорово!».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20, 13.10, 19.00 «Пусть говорят».
13.55 «Смак».
14.55, 00.10 «Мужское/Женское».
16.20 «Обратный отсчет».
16.55 «На самом деле».
18.20 «Контрольная закупка».
18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
20.00 «Время».
21.05 «Серебряный бор». Сериал.
23.15 «Вечерний Ургант».
23.55 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40, 22.30, 23.10 «Тайны следствия». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.45 «60 минут».
17.35 «Судьба человека».
18.45 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
20.35 «Принцип Хабарова». Сериал.
22.10 «Простые вопросы».
00.35 «Вечер».

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10, 07.05 «Деловое утро НТВ».
07.50, 08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.45 «За гранью».
10.25 «Подозреваются все». Сериал.
11.05 «Свидетели». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.
16.35 «Ментовские войны». Сериал.
19.40 «Ленинград 46». Сериал.
23.10 «ЧП.by».
23.30 «Итоги дня».
00.00 «Версия». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 00.55 «Невероятное перемещение». Х/ф.
10.10 «Водить по-русски».
10.40 «Залатая калекцыя беларускай песні». «Мінск».
13.50 «Большая удача».
14.40 «Выкрутасы». Х/ф.
16.50 «Центральный регион».
17.25 «Минщина».
17.35 «Новогодний переполох». Сериал.
18.35 «Как устроена Вселенная».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Доброе утро». Х/ф.
22.10 «Смотреть всем!».
23.05 «Автопанорама».
23.25 «Зимний вечер в Гаграх». Х/ф.

Мир
06.20 Мультфильмы.
07.00 «Ой, мамочки!».
07.30 «Доброе утро, мир!».
08.35 «Нет проблем».
10.00, 13.15, 19.20 «Гаишники-2». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
14.00 «Дела семейные».
15.00, 03.45 «Дела семейные. Новые истории».
16.15, 17.10, 18.05, 04.40 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
23.20 «Посылка с Марса». Х/ф.
01.45 «Любовь с первого вздоха». Х/ф.

Россия Культура
06.30, 11.10, 23.45 «XX век».
07.35 «Пешком…».
08.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
08.05 «Королевская свадьба». Х/ф.
09.40, 19.45 «Главная роль».
10.15, 17.35 «Наблюдатель».
12.20 «Власть музыки. Семь нот между Богом и дьяволом».
13.05 «Невесомая жизнь».
13.30 «История Древнего Египта. Дорога к пирамидам».
14.30 «Млечный путь Роальда Сагдеева». К 85-летию Роальда Сагдеева.
15.10 Концерт-посвящение Юрию Любимову в Большом театре.
17.20 «Мировые сокровища».
18.35 «Линия жизни».
20.00 «Ступени цивилизации».
21.00 «Спокойной ночи, малыши!».
21.15 «Академия русского балета имени А.Я.Вагановой в Мариинском театре».
23.20 «Оноре де Бальзак».
00.50 «Дорога на Бали». Х/ф.
02.20 Мультфильмы для взрослых.

Белсат
07.00, 12.00, 21.00, 02.05 «Аб'ектыў».
07.15, 12.15 «Асабісты капітал».
07.35, 12.40 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Мядзельскі замак на возеры Мястра».
07.55 «Невядомая Беларусь»: «Народны альбом». Ненаўмысны шэдэўр». Д/ф.
08.45 «Народны альбом». 20 гадоў». Фільм-канцэрт.
10.20 «Фехтавальнік». М/ф.
12.55 «Беларускія песні: традыцыя адлегласці». Муз.ф.
13.40 «Гарнастай». М/ф.
15.15 «Эксперт».
15.35 «Ежы Папялушка. Пасланец праўды». Д/ф.
17.05 «Маё другое жыццё». Д/ф.
17.55 «Людскія справы»: «Праграма развіцця вёскі: школа сельскага бізнесу».
18.30, 19.30, 00.35, 02.30 «Студыя «Белсат».
19.00 «Прыват»: «Традыцыі ды сучаснасць на Каляды і Новы год, або Як адзначаць па-нашаму?».
21.25, 02.50 «Не першабытныя людзі». Рэпартаж.
21.45 «Лётчыкі-касманаўты». Д/ф.
22.40 «Кінаклуб»: «Ланч-бокс».
22.55 «Ланч-бокс». М/ф.

СРЕДА, 27 ДЕКАБРЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.45 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15, 00.25 «Зона Х».
09.10 «Наступит рассвет». Сериал.
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 «Жемчуга». Сериал.
13.10 «Детский доктор».
13.45 «День в большом городе».
14.45, 15.25 «Райское место». Сериал.
15.15, 18.00 «Новости региона».
17.05 «Белорусское «Времечко».
21.00 «Панорама».
21.50 «Актуальное интервью».
22.10 «След». Сериал.
00.05 «Сфера интересов».
01.00 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 19.00 «Тэлебарометр».
09.05, 17.05 «Женщины в черном». Сериал.
10.55, 22.05 «Богиня шопинга».
11.25, 22.35 «Когда мы дома».
11.55, 21.10 «Папа сможет?».
12.55, 19.05 «Американский жених».
14.00 «Битва салонов».
15.15, 23.05 «Их перепутали в роддоме». Сериал.
16.15, 00.00 «Ничего себе ньюз».
16.20, 00.05 «Пин_код».
20.10 «Барышня-крестьянка».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».

Беларусь 3
07.00 «Дабранак».
07.35, 12.20, 20.10 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 19.55 «Калейдаскоп».
08.20, 12.15 «Гэты дзень».
08.25, 18.30 «Зімовая вішня». Серыял.
09.20, 13.45 «Песні навагодніх начэй».
09.50 «Святло далёкай зоркі».
10.20 «Пацалунак Сакрата». Серыял.
12.50 «Наперад у мінулае».
13.20 «Я хачу гэта ўбачыць!».
14.15 «Навагоднія вечары ў Маладзечне».
15.20 «Расследаванні камісара Мегрэ». Серыял.
16.50, 21.05 «Добры дзень, я ваша цётка!» М/ф.
19.25 «Размаўляем па-беларуску».
20.40 «Калыханка».
22.45 «Люблю і памятаю». «Валерый Рубінчык – беларускі рэжысёр сусветнага ўзроўню».
23.25 «Час кіно».

Беларусь 5
08.00, 10.30 Хоккей. Молодежный чемпионат мира (U-20).
09.55 «Кубок войны и мира. Настоящая сборная».
12.25, 16.15, 22.00 Футбол. Чемпионат Англии.
14.20 Хоккей. Чемпионат Беларуси. «Юность-Минск»–«Неман» (Гродно).
18.10 «Кубок войны и мира. Раскол».
18.45 «Спорт-центр».
18.55 «Слэм-данк».
19.25 «Огневой рубеж».
19.55 Смешанные единоборства. UFC.
23.00 Хоккей. Молодежный чемпионат мира (U-20). Швейцария–Беларусь. Прямая трансляция (в перерывах – «Спорт-центр»).

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.10, 07.10, 08.10 «Наше утро».
09.10 «Георгий Вицин. «Чей туфля?».
10.00 «Жить здорово!».
11.10 «Модный приговор».
12.20, 13.10, 19.00 «Пусть говорят».
13.55 «Смак».
14.55, 00.10 «Мужское/женское».
16.20 «Обратный отсчет».
16.55 «На самом деле».
18.20 «Контрольная закупка».
18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
20.00 «Время».
21.05 «Серебряный бор». Сериал.
23.15 «Вечерний Ургант».
23.55 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
10.40 «Простые вопросы».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40, 22.10, 23.10 «Тайны следствия». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.45 «60 минут».
17.35 «Судьба человека».
18.45 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
20.35 «Принцип Хабарова». Сериал.
00.15 «Вечер».

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10, 07.05 «Деловое утро НТВ».
07.50, 08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.40, 23.10 «ЧП.by».
10.25 «Подозреваются все». Сериал.
11.05 «Свидетели». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.
16.35 «Ментовские войны». Сериал.
19.40 «Ленинград 46». Сериал.
23.30 «Итоги дня».
00.00 «Версия». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 00.35 «Чудо-остров, или Полесские робинзоны». Х/ф.
10.15 «Всем по котику».
10.40 «Зимний вечер в Гаграх». Х/ф.
12.15 «Покровские ворота». Х/ф.
13.50 «Доброе утро». Х/ф.
15.45 «Водить по-русски».
16.10 «Автопанорама».
16.50 «Ремонт по-честному».
17.35 «Новогодний переполох». Сериал.
18.35 «Как устроена Вселенная».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Между небом и землей». Х/ф.
21.55 «Смотреть всем».
23.05 «Тысяча слов». Х/ф.

Мир
06.30 Мультфильмы.
07.00 «Достучаться до звезды».
07.30 «Доброе утро, мир!».
08.35 «Нет проблем».
10.00, 13.15, 19.20 «Гаишники-2». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
14.00 «Дела семейные».
15.00, 03.50 «Дела семейные. Новые истории».
16.15, 17.10, 18.05, 04.45 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
23.20 «Золушка.ру». Х/ф.
01.25 «Посылка с Марса». Х/ф.

Россия Культура
06.30, 11.10, 23.55 «XX век».
07.40, 16.45 «Мировые сокровища».
08.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
08.05, 22.50 «Аббатство Даунтон». Сериал.
09.00 «Леонид Гайдай… и немного о «бриллиантах».
09.40, 19.45 «Главная роль».
10.15, 17.35 «Наблюдатель».
12.30 «Гений».
13.05 «Невесомая жизнь».
13.30 «История Древнего Египта. Хаос».
14.30 «Млечный путь Роальда Сагдеева».
15.10 «Терем-квартет» в Московском международном Доме музыки».
17.05 «Завтра не умрет никогда».
18.35 «Линия жизни».
20.00 «Ступени цивилизации».
21.00 «Спокойной ночи, малыши!».
21.15 Юбилейный концерт Владимира Федосеева.
01.10 «Королевская свадьба». Х/ф.
02.45 Мультфильм для взрослых.

Белсат
07.00, 08.00, 12.45, 13.45, 18.30, 19.30, 00.00, 01.55 «Студыя «Белсат».
07.30, 13.15 «Прыват»: «Традыцыі ды сучаснасць на Каляды і Новы год, або Як адзначыць па-нашаму?».
09.30, 15.15, 21.00, 01.30 «Аб'ектыў».
09.55, 15.45 «Не першабытныя людзі». Рэпартаж.
10.15, 16.05 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
10.45, 17.55 «Рапарт»: «Якое войска нам патрэбна?».
11.15 «Ежы Папялушка. Пасланец праўды». Д/ф.
16.30 «Лётчыкі-касманаўты». Д/ф.
17.25 «Асабісты капітал».
17.45, 19.20 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
18.55 «Маю права».
21.25, 02.15 «Вяскоўцы».
21.50 «Шапэн. Прага кахання». М/ф.

ЧЕТВЕРГ, 28 ДЕКАБРЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.45 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15, 00.25 «Зона Х».
09.10, 22.10 «След». Сериал.
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 «Жемчуга». Сериал.
13.10 «Детский доктор».
13.45 «День в большом городе».
14.40, 15.25 «Райское место». Сериал.
15.15, 18.00 «Новости региона».
17.05 «Белорусское «Времечко».
21.00 «Панорама».
21.50 «Специальный репортаж».
00.05 «Сфера интересов».
01.05 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 19.00 «Тэлебарометр».
09.05, 17.05 «Женщины в черном». Сериал.
11.00, 22.05 «Богиня шопинга».
11.55, 21.10 «Папа сможет?».
12.50, 19.05 «Американский жених».
14.00 «На ножах».
15.10, 23.00 «Их перепутали в роддоме». Сериал.
16.15, 23.50 «Ничего себе ньюз».
16.20, 23.55 «Пин_код».
20.10 «Барышня-крестьянка».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».

Беларусь 3
07.00 «Дабранак».
07.35, 12.20, 20.10 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 19.55 «Калейдаскоп».
08.20, 12.15, 15.15 «Гэты дзень».
08.25, 18.30 «Зімовая вішня». Серыял.
09.20, 13.45 «Песні навагодніх начэй».
09.50 «Камертон».
10.20 «Волга-Волга». М/ф.
12.50 «Наперад у мінулае».
13.20 «Я хачу гэта ўбачыць!».
14.15 «Навагоднія вечары ў Маладзечне».
15.20 «Расследаванні камісара Мегрэ». Серыял.
16.50, 21.05 «Утаймавальніца тыграў». М/ф.
19.25 «Размаўляем па-беларуску».
20.40 «Калыханка».
22.45 «Люблю і памятаю».
23.25 «Залаты шлягер – 2017».

Беларусь 5
08.00, 12.25 Футбол. Чемпионат Англии.
09.55 «Кубок войны и мира. Настоящая сборная».
10.30 Хоккей. Молодежный чемпионат мира (U-20).
13.25, 15.05 «Спорт-микс».
13.35 «Слэм-данк».
14.05 «Огневой рубеж».
14.35 «На пути к чемпионату мира – 2018».
15.15 Смешанные единоборства.
17.15 «Легенды спорта. Белорусские истории».
17.45 «Мир английской премьер-лиги».
18.15 «Кубок войны и мира. Без иллюзий».
18.55, 22.00 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Прямая трансляция.
21.15 «Спорт-центр».
21.30 «Овертайм».

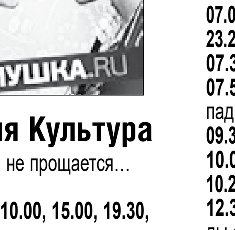
ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.10, 07.10, 08.10 «Наше утро».
09.10 «Теория заговора».
10.00 «Жить здорово!».
11.10 «Модный приговор».
12.20, 13.10, 19.00 «Пусть говорят».
13.55 «Смак».
14.55, 00.10 «Мужское/женское».
16.20 «Обратный отсчет».
16.55 «На самом деле».
18.20 «Контрольная закупка».
18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
20.00 «Время».
21.05 «Серебряный бор». Сериал.
23.15 «Вечерний Ургант».
23.55 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40, 22.30, 23.10 «Тайны следствия». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.45 «60 минут».
17.35 «Судьба человека».
18.45 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
20.35 «Принцип Хабарова». Сериал.
22.10 «Простые вопросы».
00.35 «Вечер».

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10, 07.05 «Деловое утро НТВ».
07.50, 08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.40, 23.10 «ЧП.by».
10.25 «Подозреваются все». Сериал.
11.05 «Свидетели». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.
16.35 «Ментовские войны». Сериал.
19.45 «Актриса». Сериал.
23.30 «Итоги дня».
00.00 «Версия». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 01.15 «Киндервилейское привидение». Х/ф.
10.10 «Водить по-русски».
10.40 «Тысяча слов». Х/ф.
12.10 «Покровские ворота». Х/ф.
13.50 «Между небом и землей». Х/ф.
15.30 «Самая полезная программа».
16.50 «Минск и минчане».
17.35 «Новогодний переполох». Сериал.
18.35 «Как устроена Вселенная».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Ограбление по-итальянски». Х/ф.
22.15 «Смотреть всем!».
23.05 «Автопанорама».
23.25 «Как отделаться от парня за 10 дней». Х/ф.

Мир
06.35 Мультфильмы.
07.00 «Достояние республик. Поверженные колоссы».
07.30 «Доброе утро, мир!».
08.35 «Нет проблем».
10.00, 13.15, 19.20 «Гаишники-2». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
14.00 «Дела семейные».
15.00, 03.15 «Дела семейные. Новые истории».
16.15, 17.10, 18.05, 04.15 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
23.25 «Дедушка в подарок». Х/ф.
01.10 «Золушка.ру». Х/ф.

Россия Культура
06.30 «Песня не прощается… 1973».
07.30, 08.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
07.35 «Пешком…».
08.05, 22.50 «Аббатство Даунтон». Сериал.
09.00, 21.15 «Дело Деточкина».
09.40, 19.45 «Главная роль».
10.15, 17.35 «Наблюдатель».
11.10, 23.55 «XX век».
12.55, 22.35 «Цвет времени».
13.05 «Невесомая жизнь».
13.30 «История Древнего Египта. Расцвет».
14.30 «Млечный путь Роальда Сагдеева».
15.10 Юбилейный гала-концерт Московского государственного академического камерного хора под управлением Владимира Минина.
17.05 «Завтра не умрет никогда».
18.35 «Я помню…».
20.00 «Ступени цивилизации».
21.00 «Спокойной ночи, малыши!»
21.55 «Энигма. Риккардо Мути».
01.40 «По ту сторону сна».
02.20 Мультфильмы для взрослых.

Белсат
07.00, 08.00, 13.05, 14.10, 18.30, 19.30, 23.20, 01.15 «Студыя «Белсат».
07.30, 13.35 «Маю права».
07.50, 14.00, 17.25 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
09.30, 15.40, 21.00, 00.50 «Аб'ектыў».
10.00 «Вяскоўцы».
10.25 «Шапэн. Прага кахання». М/ф.
12.35, 17.35 «Прыват»: «Традыцыі ды сучаснасць на Каляды і Новы год, або Як адзначыць па-нашаму?».
16.10 «Невядомая Беларусь»: «Цар гары». Д/ф.
16.55 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак.серыял.
18.05 «Эксперт».
18.55 «Людскія справы».
21.25, 01.35 «Рэпартэр».
21.50 «Следапыткі з Блэтчлі». Серыял.
22.35 «Чайка». Д/ф.

МАЗАІКА

Футбаліст года – Міхаіл Гардзяйчук

Беларуская федэрацыя футбола назвала лепшых ігракоў паводле вынікаў сезона.

Лепшы галкіпер – ігрок барысаўскага БАТЭ **Дзяніс Шчарбіцкі,** лепшы абаронца – **Неманья Мілунавіч (БАТЭ),** званне найлепшага паўабаронцы заваяваў **Аляксандр Наёк** з футбольнага клуба "Дынама-Мінск".

Найлепшым бамбардзірам, нападаючым і ігрком прызнаны **Міхаіл Гардзяйчук** з БАТЭ. У гэтым годзе ён згуляў у 29 сустрэчах, дзе забіў 18 галоў, зрабіў 5 выніковых перадач.

ПЯТНИЦА, 29 ДЕКАБРЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 01.40 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15 «Зона Х».
09.10 **«След»**. Сериал.
11.00, 12.10, 19.20 **«С новым годом, мамы!»**. Х/ф.
13.05 «Детский доктор».
13.40 «День в большом городе».
14.40, 15.25, 17.05 **«Райское место»**. Сериал.
15.15, 18.00 «Новости региона».
21.00 «Панорама».
21.50 **«Все сначала»**. Сериал.
02.00 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 22.20 «Тэлебарометр».
09.05, 17.05 **«Женщины в черном»**. Сериал.
10.55 «Понаехали».
12.05 «Папа сможет?».
12.55, 18.55 «Американский жених».
14.05 «На ножах».
15.15 **«Их перепутали в роддоме»**. Сериал.
16.15, 00.30 «Ничего себе ньюз».
16.20, 00.35 «Пин_код».
19.55 Хоккей. Молодежный чемпионат мира. Беларусь–Россия. Прямая трансляция.
22.15 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
22.25 **«Чудеса с небес»**. Х/ф.

Беларусь 3
07.00 «Дабраранак».
07.35, 12.20, 20.10 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 19.55 «Калейдаскоп».
08.20, 12.15, 15.15, 23.25 «Гэты дзень».
08.25, 18.30 **«Зімовая вішня»**. Серыял.
09.20, 13.45 «Песні навагодніх начэй».
09.50 «Святло далёкай зоркі».
10.10 «Сіла веры».
10.40 **«Свінарка і пастух»**. М/ф.
12.50 «Напераd у мінулае».
13.20 «Я хачу гэта убачыць!».
14.15 «Навагоднія вечары ў Маладзечне».
15.20 **«Расследаванні камісара Мегрэ»**. Серыял.
17.00, 21.05 **«Паласаты рэйс»**. М/ф.
19.20 «Размаўляем па-беларуску».
20.40 «Калыханка».
22.35 «Час кіно».

Беларусь 5
08.00 Футбол. Чемпионат Англии.
10.00 «Кубок войны и мира. Без иллюзий».
10.40 Хоккей. Молодежный чемпионат мира (U-20).
12.40, 13.50 «Спорт-микс».
12.50 «Мир английской премьер-лиги».
13.20 «Овертайм».
14.00 Хоккей. Чемпионат Беларуси.
16.00 Смешанные единоборства.
18.15 «Легенды спорта. Белорусские истории».
18.45 «Кубок войны и мира. Послесловие».
19.25 Хоккей. КХЛ. Прямая трансляция.
21.50 «Спорт-центр».
22.00 Тренировочный день.
22.30 «Фактор силы».
23.00 Хоккей. Молодежный чемпионат мира (U-20). Прямая трансляция.

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.10, 07.10, 08.10 «Наше утро».
09.10 «Идеальный ремонт».
10.00 «Жить здорово!».
11.10 «Модный приговор».
12.20, 13.10 «Пусть говорят».
13.55 «Смак».
14.55 «Мужское/Женское».
16.20 **«Зигзаг удачи»**. Х/ф.
18.20 «Контрольная закупка».
18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
19.00 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.05 **«Серебряный бор»**. Сериал.
23.15 «Вечерний Ургант».
00.10 «Ночные новости».
00.25 **«Кубанские казаки»**. Х/ф.

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
10.40 «Простые вопросы».
11.00, 20.00 «Вести».
11.40 «О самом главном».
12.40, 14.00, 17.00 **«Любовь на миллион»**. Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
20.40 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
22.00, 23.10 «Юморина».
00.30 **«Не говорите мне о нем»**. Х/ф.

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10, 07.05 «Деловое утро НТВ».
07.50, 08.05 **«Возвращение Мухтара»**. Сериал.
09.40, 23.10 «ЧП.by».
10.25 **«Подозреваются все»**. Сериал.
11.05 **«Свидетели»**. Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 **«Морские дьяволы. Смерч»**. Сериал.
16.35 **«Ментовские войны»**. Сериал.
19.45 **«Актриса»**. Сериал.
23.45 **«Версия»**. Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 00.45 **«Елки лохматые»**. Х/ф.
10.00 «Всем по котику».
10.40 **«Как отделаться от парня за 10 дней»**. Х/ф.
12.40 «Загадки человечества».
13.50 **«Ограбление по-итальянски»**. Х/ф.
15.50 «Водить по-русски».
16.10 «Автопанорама».
16.50 «Добро пожаловать».
17.10 «Открытый разговор».
17.35 **«Новогодний переполох»**. Сериал.
18.35 «Как устроена Вселенная».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 **«Елки»**. Х/ф.
21.50 «Деньги не пахнут».
23.05 **«Елки-2»**. Х/ф.

Мир
07.00, 08.20, 09.05, 04.35 Мультфильмы.
07.50 «Союзники».
08.55 «Посторонним вход разрешен».
09.30 «Достучаться до звезды».
10.00, 16.00, 19.00 «Новости».
10.15 «Достояние республик. Поверженные колоссы».
10.45 **«Двенадцать стульев»**. Х/ф.
13.55, 16.15 **«Летучая мышь»**. Х/ф.
16.55 «Любимые актеры».
17.30, 19.20 **«Д'Артаньян и три мушкетера»**. Х/ф.
23.00 «Во весь голос».
00.25 **«Финист – Ясный Сокол»**. Х/ф.
01.55 **«Про Красную Шапочку»**. Х/ф.

Россия Культура
06.30 «Песня не прощается... 1974».
07.20 «Цвет времени».
07.30, 08.00, 10.00, 15.00, 19.30, 00.05 «Новости культуры».
07.35 «Россия, любовь моя!».
08.05, 22.25 **«Аббатство Даунтон»**. Сериал.
09.40 «Главная роль».
10.20 **«Приключения Корзинкиной»**, **«Леночка и виноград»**. Х/ф.
11.55 «История искусства».
12.50 «Свет елочной игрушки».
13.30 «История Древнего Египта. Вторжение».
14.30 «Млечный путь Роальда Сагдеева».
15.10 «Музыка страсти и любви».
16.10, 17.35 «Мировые сокровища».
16.25 «Энигма. Риккардо Мути».
17.05 «Завтра не умрет никогда».
17.50 «Большая опера – 2017».
19.45 «Синяя Птица».
00.20 **«Дуэнья»**. Х/ф.
01.50 «Яд. Достижение эволюции».
02.40 Мультфильмы для взрослых.

Белсат
07.00, 08.00, 13.25, 14.30, 18.30, 19.30, 00.05, 01.55 «Студыя «Белсат».
07.30, 13.55 «Людскія справы».
09.30, 16.00, 21.00, 01.35 «Аб'ектыў».
10.00, 16.25 «Рэпартэр».
10.20 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашанськага». Дак. серыял.
10.45 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
11.00 «Лётчыкі-касманаўты». Д/ф.
11.50, 16.50 **«Чайка»**. Д/ф.
12.35 **«Следапыткі з Блэтчлі»**. Серыял.
17.35 «Маю права».
18.00 «Вяскоўцы».
18.55 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Мядзельскі замак на возеры Мястра».
19.10 «Сведкі»: «Беларусь вяртае Незалежнасць».
21.25, 02.20 «ПраСвет».
22.05 **«І помста прыйдзе»**. М/ф.

СУББОТА, 30 ДЕКАБРЯ

Беларусь 1
06.00 «Існасць».
06.30 **«О чем еще говорят мужчины»**. Х/ф.
08.20 «Кулинарная дипломатия».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 **«Сваты-4»**. Сериал.
10.10 «Трансформация».
10.40 «Здоровье».
11.25 «50 рецептов первого».
12.10, 15.45 **«Все сначала»**. Сериал.
15.15 «Країна».
17.15 **«Случайных встреч не бывает»**. Сериал.
21.00 «Панорама».
21.45 «Счастливый вечер».
22.50 **«Самый лучший день»**. Х/ф.
00.50 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Слишком много хвостов».
07.35 **«Щелкунчик и Мышиный король»**. Х/ф.
08.35, 21.55 «Тэлебарометр».
08.40 «Мир наизнанку».
09.45 «На ножах».
10.50 «Битва салонов».
11.55, 20.50 «Барышня-крестьянка».
13.05 «Свадьба вслепую».
14.40 «Икона стиля».
15.55 **«Зверополис»**. Мультфильм.
17.50 «Копейка в копейку».
18.45 **«Чудеса с небес»**. Х/ф.
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
22.05 «Сыграй меня, если сможешь».
22.45 **«Человек-муравей»**. Х/ф.

Беларусь 3
07.35 «Сіла веры».
08.00, 13.45, 20.15 «Калейдаскоп».
08.15, 14.00, 20.30, 22.50 «Гэты дзень».
08.20 Мультфільмы.
08.50 **«Вечны кліч»**. Серыял.
10.00 «Хата на хату».
10.55 «Беларуская кухня».
11.25 «Размаўляем па-беларуску».
11.55 «Навуканамія».
12.20 **«Налева ад ліфта»**. М/ф.
14.05 «Камертон».
14.30 «Геаметрыя пачуццяў». Юбілейны канцэрт Іскуі Абалян.
16.05 **«Звычайны цуд»**. М/ф.
18.30, 21.05 **«Прыходзі на мяне пасмотреть»**. М/ф.
20.40 «Калыханка».
22.55 Канцэрт групы «Aerosmith».

Беларусь 5
08.00, 10.35 Хоккей. Молодежный чемпионат мира (U-20).
09.55 «Кубок войны и мира. Послесловие».
12.35 Хоккей. КХЛ. «Динамо-Минск» – СКА (Санкт-Петербург).
14.35 «Фактор силы».
15.05 «Тренировочный день».
15.35 «Большой спорт».
16.20 **«Теккен»**. Х/ф.
17.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Ливерпуль»–«Лестер». Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
20.00 Хоккей. Молодежный чемпионат мира (U-20). Чехия–Беларусь. Прямая трансляция (в перерывах – «Спорт-центр»).
22.20 Смешанные единоборства. UFC.

ОНТ
07.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
07.10 **«Все сбудется!»**. Х/ф.
09.10 «Новогодний «Ералаш».
09.45 **«Пес Барбос и необычный кросс»**. Х/ф.
10.00 **«Самогонщики»**. Х/ф.
10.25 **«Служебный роман»**. Х/ф.
13.20 «Удача в придачу!» с «Евроопт».
14.25, 16.20 «Песня года Беларуси – 2017».
16.55 «Кто хочет стать миллионером?».
18.30 «Аффтар жжот под Новый год».
21.05 «Удача в придачу!». Дневник.
21.10 «Голос». Финал.
23.15 «Прожекторперисхилтон».
23.55 **«Карнавальная ночь-2, или 50 лет спустя»**. Х/ф.

РТР-Беларусь
07.00 «Комната смеха».
07.45 **«Кто-то теряет, кто-то находит»**. Х/ф.
11.00, 20.00 «Вести».
11.20 **«Полосатый рейс»**. Х/ф.
13.10 «Наше дело».
13.25 «Юмор! Юмор! Юмор!!!».
15.25 **«Все будет хорошо»**. Сериал.
19.00 «Картина мира».
19.55 «Погода на неделю».
20.55 «Привет, Андрей!».
22.45 **«Перекресток»**. Х/ф.

НТВ-Беларусь
06.20 «Астропрогноз».
06.25 **«Адвокат»**. Сериал.
08.00, 10.00 «Сегодня».
08.20 «Врачебные тайны плюс».
08.50 «Поедем, поедим!».
09.25 «ЧП.by».
10.25 «Главная дорога».
11.05 «Еда живая и мертвая».
12.10 «Квартирный вопрос».
13.20 «Удача в придачу!».
14.20 **«Морские дьяволы. Смерч»**. Сериал.
16.10 «Следствие вели...».
17.05 «Секрет на миллион».
19.35 **«Жизнь впереди»**. Х/ф.
21.10 **«Барсы»**. Х/ф.

СТВ
06.55 **«Новогодний переполох»**. Сериал.
10.25 «Теледоктор».
11.00 «Минск и минчане».
11.35 **«Лемони Сникет: 33 несчастья»**. Х/ф.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.45 «Открытый разговор».
14.00 **«Вокзал для двоих»**. Х/ф.
16.40 «Большой город».
17.15 **«Хранитель времени»**. Х/ф.
20.00 «СТВ-спорт».
20.10 **«Елки-3»**. Х/ф.
21.55 **«Елки 1914»**. Х/ф.
23.45 «Легенды Ретро FM».

Мир
06.00, 08.45, 02.30 Мультфильмы.
07.00 **«Дедушка в подарок»**. Х/ф.
09.00 «Ой, мамочки!».
09.30 «Наше кино. История большой любви».
10.00, 16.00, 19.00 «Новости».
10.15 **«Золушка»**. Х/ф.
11.50 **«Финист – Ясный Сокол»**. Х/ф.
13.25, 16.15 **«Д'Артаньян и три мушкетера»**. Х/ф.
18.40, 19.15 **«Не может быть!»**. Х/ф.
20.50 **«Двенадцать стульев»**. Х/ф.
23.55 **«Летучая мышь»**. Х/ф.
04.00 **«Про Красную Шапочку»**. Х/ф.

Россия Культура
06.30 «Песня не прощается... 1976–1977».
08.00 «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильм.
10.10 «Мы – грамотеи!».
10.50 **«Дуэнья»**. Х/ф.
12.25 «Яд. Достижение эволюции».
13.15, 00.30 «Натали Дессей исполняет песни Мишеля Леграна».
14.00 **«Сапоги»**, **«Драма»**, **«Ведьма»**. Х/ф.
15.20 «Искатели».
16.10 «Гений».
16.45 «Пешком...».
17.10 «Вспоминая Дмитрия Хворостовского». Концерт.
19.30 **«Формула любви»**. Х/ф.
21.00 «Большая опера – 2017». Праздничный концерт.
23.00 **«Питер FM»**. Х/ф.
01.15 «Лучшие папы в природе».
02.10 Мультфильмы для взрослых.

Белсат
07.00, 08.05 «Студыя «Белсат».
07.30 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Мядзельскі замак на возеры Мястра».
07.45 «Сведкі»: «Беларусь вяртае Незалежнасць».
09.35, 21.00, 00.05 «Аб'ектыў».
10.00, 14.05, 00.25 «ПраСвет».
10.40 «Дзённік Флёркі». Мультсерыял.
10.50 «Матыльда». Мультсерыял.
11.00 **«Шукальнікі калядная зоракі»**. Анімац.ф.
11.25 **«Ранча «Піковая сямёрка»**. Серыял.
11.55 **«Планета Зямля»**. Серыял.
12.50 «Асабістьі капітал».
13.15 «Не пershaбытныя людзі». Рэпартаж.
13.35 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
13.45 «Маю права».
14.45, 01.00 «Лётчыкі-касманаўты». Д/ф.
15.40 **«Квіток на Месяц»**. М/ф.
17.40 «Рэпартэр».
18.05 **«Камісія забойстваў»**. Серыял.
18.50 «Я вам не негр». Д/ф.
20.25 Belsat Music LIVE.
21.15 «Кожны з нас»: «Мулявін: расіянін, які зрабіў беларускія песні культавымі».
22.05 **«Дзікія гісторыі»**. М/ф.
01.55 «Зоры не спяць».

МЧС ПРЕДУПРЕЖДАЕТ...

УЛЫБНИТЕСЬ...

Одесский юмор о семейной жизни

***

Доверие, Сарочка, это когда тебе говорят: «Знаешь, а он у тебя гуляет!» – а ты отвечаешь: «Пусть гуляет – он тепло одет!»

***

– Мойша, ты, конечно, никогда бы не женился на девушке из-за денег?

– Конечно! Но, с другой стороны, нехорошо, если она останется в старых девах из-за того, что у нее есть деньги.

***

Умирает старый еврей. Говорит жене:

– Мой серый костюм отдашь Изе.

– Нет, лучше Якову.

– Сара, я хочу Изе.

– А я хочу Якову.

– Слушай, Сара, кто умирает: ты или я?!

***

– Я приехал в Израиль только ради детей. Они теперь так счастливы!

– Вы живете вместе?

– Что вы, как можно?! Они остались в Одессе.

***

– Рабинович, вчера в театре я видел вашу супругу. Она так кашляла, что все на нее оглядывались. У нее грипп?

– Нет, у нее новое платье!

***

– Тетя Роза, Абрамчик дома?

– Ромочка, он сейчас кушает. Ты, наверное, тоже кушать хочешь?

– Хочу.

– Ну так сходи пока домой, тоже покушай.

***

– Моня, я отдала твои джинсы нашему соседу.

– Это еще в честь чего?!

– Ну они все равно тебе не нравились...

– Так и шо? Давай теперь отдадим соседу твою маму!..

***

Ицик кричит на Розу:

– Идиётка! Ты идиётка!

Роза спокойно отвечает:

– Правильно! Вышла бы замуж за царя, была бы царицей!

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 31 ДЕКАБРЯ

Беларусь 1
06.55 Слова Тадеуша Кондрусевича на День Святого Семейства.
07.05 **«Супербобровы»**. Х/ф.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 **«Сваты-4»**. Сериал.
11.20 «50 рецептов первого».
12.10, 15.10, 02.10 **«Все будет хорошо»**. Сериал.
16.30 **«Когда папа Дед Мороз»**. Х/ф.
20.35 «Навіны надвор'я».
21.10 «Главный эфир».
22.35, 00.05 «Новый год на «Беларусь 1».
23.50 Новогоднее поздравление президента Республики Беларусь А.Г.Лукашенко.
00.40 **«SOS, Дед Мороз, или Все сбудется!»**. Х/ф.
05.20 Концерт Дениса Майданова.

Беларусь 2
07.00 «Икона стиля».
07.55, 19.00 «Тэлебарометр».
08.00 «Мир наизнанку».
09.00 «Барышня-крестьянка».
10.05 «На ножах».
12.20 «Папа сможет?».
13.20 «Зверополис». Мультфильм.
15.10 **«Человек-муравей»**. Х/ф.
17.20 **«Елки лохматые»**. Х/ф.
19.40 «Два рубля».
22.05 **«Елки»**. Х/ф.

21.50 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
21.55 **«Елки-2»**. Х/ф.
23.50 Новогоднее поздравление президента Республики Беларусь А.Г.Лукашенко.
00.05 **«Елки-3»**. Х/ф.
01.40 «Алеша Попович и Тугарин Змей». Мультфильм.
02.55 «Добрыня Никитич и Змей Горыныч». Мультфильм.
03.55 «Илья Муромец и Соловей-разбойник». Мультфильм.

Беларусь 3
07.35 «Святыні Беларусі».
08.00, 12.10 «Калейдаскоп».
08.15, 12.25 «Гэты дзень».
08.20 **«Налева ад ліфта»**. М/ф.
09.45 «Напераd у мінулае».
10.10 **«Марозка»**. М/ф.
11.35 Мультфільмы.
13.25, 21.00 «Беларуская кухня».
12.30 «Майстры і куміры».
13.50 «Залаты шлягер – 2017».
15.10 **«Карнавал»**. М/ф.
17.40 «Бяседа». Навагодні канцэрт.
18.35 **«Вечны кліч»**. Серыял.
19.45 «Хата на хату».
20.40 «Калыханка».
21.30 **«Вяселле ў Малінаўцы»**. М/ф.
23.00, 00.05 «Сустракаем Новы год разам». Святочны канцэрт.
23.50 Навагодняе віншаванне прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р.Лукашэнкі.
01.00 **«Чараўзеі»**. М/ф.
03.30 Аўтарскі канцэрт паэта Алега Жукава.
05.00 **«Шукайце жанчыну»**. М/ф.

Беларусь 5
07.55 **«Теккен»**. Х/ф.
09.25 «Большой спорт».
10.05 Хоккей. Молодежный чемпионат мира (U-20). Чехия–Беларусь.
12.00 Футбол. Чемпионат Англии.
13.55 «Пит-стоп».
14.25 «Игры «на вырост».
14.55, 19.25 Футбол. Чемпионат Англии. Прямая трансляция.
16.55 Художественная гимнастика. Baby Cup.
18.20 «Про спорт. Итоги недели».
21.25 **«Легенда №17»**. Х/ф.
23.50 Новогоднее поздравление президента Республики Беларусь А.Г.Лукашенко.
00.04, 04.00 Хоккей. Молодежный чемпионат мира (U-20). Прямая трансляция.
02.25 **«Неваляшка»**. Х/ф.

ОНТ
07.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
07.10 «Новогодний «Ералаш».
07.30 **«Кавказская пленница, или Новые приключения Шурика»**. Х/ф.
09.10 «Воскресная проповедь».
09.25 «На ваш вкус».
10.10 «Как Иван Васильевич менял профессию».
11.10 «Главный новогодний концерт».
12.15 **«Ирония судьбы. Продолжение»**. Х/ф.
14.25, 16.15 «Песня года Беларуси – 2017».
17.00 «Лучше всех!».
20.00 «Контуры».
21.05 **«Иван Васильевич меняет профессию»**. Х/ф.
23.00, 00.05 «Новогодняя ночь».
23.50 Новогоднее поздравление президента Республики Беларусь А.Г.Лукашенко.

РТР-Беларусь
07.00 **«Аленка из Почитанки»**. Сериал.
10.35 **«Новогодние сваты»**. Х/ф.
12.45, 14.25 **«Собака на сене»**. Х/ф.
14.00 «Вести».
16.00 **«Укротительница тигров»**. Х/ф.
18.05 «Лучшие песни». Праздничный концерт.
20.05 «Короли смеха».
21.50 «Новогодний парад звезд».
23.50 Новогоднее поздравление президента Республики Беларусь А.Г.Лукашенко.
00.05 «Новогодний Голубой огонек – 2018».
04.25 **«Елки лохматые»**. Х/ф.

НТВ-Беларусь
06.20 «Астропрогноз».
06.25 **«Адвокат»**. Сериал.
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня».
08.20 «Тоже люди».
09.10 «Их нравы».
10.25 «Первая передача».
11.00 «Чудо техники».
11.55 «Дачный ответ».
13.00 «НашПотребНадзор».
14.10 **«Поедем, поедим!»**.
14.35, 16.20 **«Морские дьяволы. Смерч»**. Сериал.
16.45 «Новогодняя сказка для взрослых».
17.45 «Следствие вели...».
18.45 **«Зимний круиз»**. Х/ф.

20.30 **«Моя мама – Снегурочка»**. Х/ф.
22.10, 00.00 «Супер Новый год».
23.50 Новогоднее поздравление президента Республики Беларусь А.Г.Лукашенко.
01.10 «Дискотека 80-х».

СТВ
06.20 «Добро пожаловать».
06.40 «Утро. Студия новогоднего настроения».
08.30 **«Хранитель времени»**. Х/ф.
10.40 «Большой завтрак».
11.20, 02.35 **«Полосатый рейс»**. Х/ф.
13.00 «Автопанорама».
13.30, 16.30 «24 часа».
13.45 «Новогоднее настроение».
15.45 «Большая удача».
16.50 «Центральный регион».
17.20 «Любимые песни».
19.30 «Неделя».
20.25 «Неделя спорта».
20.55 «Звезда эпохи».
22.25 «Минск-2017».
22.55, 00.05 «Новогодняя ночь на СТВ».
23.50 Новогоднее поздравление президента Республики Беларусь А.Г.Лукашенко.
04.00 «Beyonce: «Опыт Бейонсе».

Мир
06.30 **«Не может быть!»**. Х/ф.
08.25 **«Золушка»**. Х/ф.
10.00, 16.00 «Новости».
10.15, 19.20, 00.10, 03.25 «Фестиваль «Авторадио».
23.50 «С Новым годом! Космическое поздравление».
01.20 «Концерт в подарок».

Россия Культура
06.30 «Песня не прощается... 1971».
07.05 **«Волга-Волга»**. Х/ф.
09.00 «Щелкунчик».
10.20 «Обыкновенный концерт».
10.50 **«Формула любви»**. Х/ф.
12.15 «Лучшие папы в природе».
13.10 «Вместе мы – Россия».
15.10 **«Питер FM»**. Х/ф.
16.40 «Леонид Гайдай... и немного о «бриллиантах».
17.20, 01.20 «Песня не прощается...».
19.15 Международный фестиваль циркового искусства в Монте-Карло. Юбилейный гала-концерт.
21.10 **«Здравствуйте, я ваша тетя!»**. Х/ф.
22.50, 00.00 «Новый год на канале «Россия Культура».
23.50 Новогоднее поздравление президента Российской Федерации В.В.Путина.
02.45 Мультфильм для взрослых.

Белсат
07.00, 21.00 «Аб'ектыў».
07.15 «ПраСвет».
07.55 **«Дзе той Новы год?»**. Анімац.ф.
08.20 **«Планета Зямля»**. Серыял.
09.15 **«Чароўнае дрэва»**. Серыял.
09.45 «Рэпартэр».
10.10 «Не пershaбытныя людзі». Рэпартаж.
10.30 «Калядныя размовы».
10.40 «Вяскоўцы».
11.10 Belsat Music LIVE.
11.40 «Кожны з нас»: «Мулявін: расіянін, які зрабіў беларускія песні культавымі».
12.35 «Океан Ельзи» – 20 гадоў разам!». Фільм-канцэрт.
14.10 «Я вам не негр». Д/ф.
15.45 **«Іней быць прыгожай і багатай»**. М/ф.
17.25 **«Вікінгі»**. Серыял.
18.15 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
18.45 «Мова нанова».
19.10 «Эксперт».
19.35 «Невядомая Беларусь»: «Данчыкі». Д/ф.
20.15 «Невядомая Беларусь»: «Фанат». Д/ф.
21.15 «Кінаклуб»: «Другая мама».
21.30 **«Другая мама»**. М/ф.
23.30 «10 прыгод».
01.10 **«Зух»**. М/ф.
02.35 «10 гадоў «Белсату». Канцэрт.

ХАКЕЙ

Пяціразовыя

Хакейны клуб "Гомель" выйграў Кубак Салея (Кубак Беларусі).

Каманда Алега Хмыля стала пяціразовым уладальнікам ганаровага трафея. Мінская "Юнацтва" выйгравала Кубак Беларусі чатыры разы.

У сувязі з каталіцкім святам, зменай графіка работы нашых партнёраў – сувязістаў, транспартнікаў, паліграфістаў – наступны нумар газеты "Народная Воля" выйдзе не 26, а 27 снежня.

Рэкламны аддзел: narodnayav@gmail.com
тэл.: +375 29 8 444 725, +375 29 111 30 77, +375 17 328-66-09

Адрас рэдакцыі: 220030 Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
Рэкламны аддзел (017) 328-66-09.
nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Пакольні ў рэдакцыі няма магчымасці рэцэнзаваць і вяртаць нявыкарыстаныя матэрыялы, яна пакідае права ўступаць у перапіску за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных абвестках, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 21.12.2017 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 23 630 экз. Заказ № 4636.